

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
LAW AND JUDICIARY DEPARTMENT

MAHARASHTRA ACT No. VI OF 2017

THE MAHARASHTRA PUBLIC UNIVERSITIES ACT 2016

(As modified upto the 6th September, 2018)

PRINTED IN INDIA BY THE MANAGER, GOVERNMENT PRESS AND STATIONERY
STORES, KOLHAPUR AND PUBLISHED BY THE DIRECTOR, GOVERNMENT
PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATIONS, MAHARASHTRA STATE,
MUMBAI-400 004.

2018

[Price : Rs. 86]

CHAPTER VIII
ADMISSIONS, EXAMINATIONS, EVALUATION AND OTHER MATTERS
RELATING TO STUDENTS

86. Admissions.
87. Disputes Relating to Admission.
88. Examinations and evaluation.
89. Declaration of results.
90. Examinations and evaluation not invalid for non-compliance with schedule.
91. Sports and extra-curricular activities.

CHAPTER IX
COMMITTEES AND COUNCILS

92. Committees and Councils.
93. Advisory Council.
94. Finance and Accounts Committee.
95. Internal Quality Assurance Committee.
96. Knowledge Resource Committee.
97. College Development Committee.
98. Purchase Committee.
99. Students Council.
- 99A. Temporary provisions for Constitution of Students' Council.
100. Building and Works Committee.
101. Fee fixation Committee.
102. Selection and appointment of university teachers.
103. Filling temporary vacancies of university teachers.
104. Appointment and selection of principal of conducted colleges.
105. Selection committees for officers and employees of university principals, teachers and other employees of affiliated colleges.
106. Other Committees.

CHAPTER X
PERMISSION, AFFILIATION AND RECOGNITION

107. Perspective Plan.
108. Conditions of affiliation and recognition.
109. Procedure for permission for opening new college or new course, subject, faculty, division.
110. Procedure for affiliation.
111. Procedure of recognition of institutions.
112. Procedure for recognition of private education provider.
113. Recognition to empowered autonomous skills development colleges.
114. Continuation of affiliation or recognition.

(2) The University Department Students Council shall consist of the following members, namely :-

(a) President, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in all university departments;

(b) Secretary, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in all university departments;

(c) one lady representative, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in all university departments;

(d) one representative belonging to Scheduled Castes or Scheduled Tribes or De-notified Tribes (*Vimukta Jatis*) or Nomadic Tribes or Other Backward Classes, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in all university departments;

(e) one student from each department, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in that department;

(f) one student each from (a) National Service Scheme, (b) National Cadet Corps, (c) Sports and (d) Cultural activities, nominated by the Vice-Chancellor from the students who are engaged in National Service Scheme, National Cadet Corps, Sports and Cultural activities, respectively, on the basis of prescribed criteria;

(g) Director, Students Development shall be an *ex-officio* member.

(3) The College Students Council for each institution, conducted college or affiliated college shall consist of the following members, namely :-

(a) President, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in that college;

(b) Secretary, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in that college;

(c) one lady representative, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in that college;

(d) one representative belonging to Scheduled Castes or Scheduled Tribes or De-notified Tribes (*Vimukta-Jatis*) or Nomadic Tribes or Other Backward Classes, by rotation, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in that college;

Provided that the University shall decide the category of reservation for each college for the purpose of this clause by drawing lots;

(e) one student from each class, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in that class;

(f) one student each from (a) National Service Scheme, (b) National Cadet Corps, (c) Sports and (d) Cultural activities, nominated by the Principal from the students who are engaged in National Service Scheme, National Cadet Corps, Sports and Cultural activities, respectively, on the basis of prescribed criteria;

(g) one senior teacher as coordinator of the Students Council appointed by the principal of the college and Director, Sports and Physical Education, NSS Programme Officer and NCC Officer as permanent invitees.

(4) (a) There shall be University Students Association consisting of the following members, namely :-

(i) Presidents of the University Department Students Council and each College Students Council;

(ii) Secretaries of the University Department Students Council and each College Students Council;

(iii) Lady representatives of the University Department Students Council and each College Students Council;

(iv) Student representatives, belonging to Scheduled Castes or Scheduled Tribes or De-notified Tribes (*Vimukta Jatis*) or Nomadic Tribes or Other Backward Classes of the University Department Students Council and each College Students Council.

(b) The University Students Council shall consist of the following members, namely :-

(i) President, elected by the members of University Students Association from amongst themselves;

(ii) Secretary, elected by the members of University Students Association from amongst themselves;

(iii) one Lady Representative, elected by the members of University Students Association from amongst themselves;

(iv) one Representative belonging to Scheduled Castes or Scheduled Tribes or Denotified Tribes (*Vimukta Jatis*) or Nomadic Tribes or Other Backward Classes or Special Backward Category, by rotation, elected by the members of University Students Association from amongst themselves;

(v) one student each from (a) National Service Scheme, (b) National Cadet Corps (c) Sports and (d) Cultural activities nominated by the President of the University Students' Council in consultation with the Director, Students Development from amongst the students of the University Departments and affiliated colleges who are engaged in National Service Scheme, National Cadet Corps, Sports and Cultural activities respectively on the basis of prescribed criteria;

(vi) Director Board of Student Development, Director Sports and Physical Education, Director Board of Lifelong Learning and extension shall be permanent invitees.

(5) The first meeting of the University Students Council shall be presided over by the Vice-Chancellor and shall be attended by such other officers as he may deem fit.

(6) A student shall be eligible to be, or continue to be, a member of any of the Students Councils, only if he is enrolled as a full time student.

(7) During the period of election no person, other than a student on the rolls of college or institutions or University, shall be permitted to take part in the election process in any capacity. Any student or a candidate violating this condition shall be liable for disciplinary action against him in addition to the revocation of his candidature.

(8) The budget, frequency of meeting of the University Department Students Council, Students Council for each institution, conducted college or affiliated college and University Students Council shall be as may be prescribed by the Statutes.

(9) The election of the student members of the Students Councils shall be made every year, as soon as possible after the commencement of the academic year, on a date as may be prescribed. The term of office of the elected student members shall begin with effect from the date of election and shall extend up to the last day of the academic year, unless they have, in the meantime, incurred any of the disqualifications specified by or under the Act, and shall then expire.

(10) One third of the members of the Students Council shall constitute the quorum. The procedure for conduct of business of the meetings and such other matters shall be such as may be prescribed by the Statutes. The Council shall meet at least once in every three months.

(11) The procedure for election, the powers and duties, authority for the conduct of election, mechanism for conduct of such elections, code of conduct for the candidates and election administrators and grievances redressal mechanism in respect of such election shall be such as may be specified by the State Government, by orders published in the *Official Gazette*.

(12) The provisions of this sections shall come into effect from such date after issuing the order under sub-section (11), as specified by the State Government in such order.

¹[99A. Notwithstanding anything contained in section 99, for the academic year 2017-18, with regard to the constitution of Students' Council the following provisions shall apply :-

Temporary provisions for Constitution of Students' Council.

(1) There shall be a University Students' Council as specified in sub-section (4), a University Department Students' Council for the departments of the University and a Students' Council for each conducted college or institution of the University and each affiliated college, to look after the welfare of the students and to promote and co-ordinate the extracurricular activities of different students' associations for better corporate life. The Councils shall not engage in political activities.

(2) (a) The University Department Students' Council shall consist of the following members, namely :—

- (i) Vice-Chancellor — President;
- (ii) Director of Students' Development — Chairman;
- (iii) Director of Sports and Physical Education;
- (iv) Director of National Service Scheme;

1. Section 99A was added by Mah. 27 of 2018, s. 4.

(v) One student from each university department who has shown academic merit at the preceding degree examination and is engaged in full time studies in a university, institution or department or conducted college, nominated by the Vice-Chancellor;

(vi) Two lady students nominated by the Pro-Vice-Chancellor and if there is no Pro-Vice-Chancellor, the Vice-Chancellor shall nominate two lady students.

(b) the Students Council for each institution, conducted college or affiliated college shall consist of the following :—

- (i) Principal-Chairman;
- (ii) One lecturer, nominated by the Principal;
- (iii) Teacher in charge of National Cadet Corps;
- (iv) National Service Scheme Programme Officer;
- (v) One student from each class, who has shown academic merit at the examination held in the preceding year and who is engaged in full-time studies in the college, nominated by the Principal;
- (vi) Director of Sports and Physical Education, if any;
- (vii) One student from each of the following activities, who has shown outstanding performance, nominated by the Principal, namely :—
 - (1) Sports;
 - (2) National Service Scheme and Adult Education;
 - (3) National Cadet Corps;
 - (4) Cultural Activities;
- (viii) Two lady students nominated by the principal :
 Provided that, two of the students from the categories (vii) and (viii) shall be those belonging to the Scheduled Castes or Scheduled Tribes or De-notified Tribes (Vimukta Jatis) or Nomadic Tribes or Other Backward Classes.

(3) The student member's of both these Councils shall elect, from amongst themselves, the Secretary of their respective Council.

(4) (a) There shall be University Students' Council consisting of not more than fifteen persons, nominated through selection, from amongst Secretaries of the respective councils under sub-section (3), as prescribed by the Statutes existing immediately prior to the date of commencement of this Act :

Provided that, at least one seat each be reserved for students belonging to—

- (i) Scheduled Castes;
- (ii) Scheduled Tribes;
- (iii) De-notified Tribes (Vimukta Jatis) or Nomadic Tribes;
- (iv) Other Backward Classes; and
- (v) One seat for women students,

remaining seats being distributed district-wise :

Provided further that, for the purpose of nomination through selection details based on academic performance, participation in National Cadet Corps, National Service Scheme and Adult Education, Cultural Activities or such other activities

as may be prescribed by the Statutes existing immediately prior to the date of commencement of this Act.

(b) The University Students' Council so formed shall elect its own President and Secretary.

(c) Every meeting of the University Students' Council shall be presided over by the Vice-Chancellor and shall be attended by such other officers as may be prescribed.

(5) A student shall be eligible to be, or continue to be, a member of any of the Students' Council, only if he is enrolled as a full time student.

(6) The nomination of the student members of the Students' Council shall be made for the academic year 2017-2018 on the date to be fixed by the Management Council. The term of office of the nominated student members shall begin with effect from the date of nomination and shall extend upto the last day of the academic year, unless they have, in the meantime, incurred any of the disqualifications specified by or under the Act; and shall then expire.

(7) One third of the members of the Council shall constitute the quorum. The rules and procedure for conduct of business of the meetings and such other matters shall be such as may be prescribed. The Council shall meet at least once in every three months.]

100. (1) There shall be a Buildings and Works Committee to carry out several minor and major infrastructure development activities of the university efficiently and in a time bound manner.

Building and
Works
Committee.

(2) The Buildings and Works Committee shall consist of the following members namely :-

(a) the Vice-Chancellor - Chairperson;

(b) the Pro - Vice - Chancellor;

(c) Chancellor's nominee on the Management Council;

(d) Chief Engineer of the Public Works Department in charge of the region in which the university is situated, or his nominee not below the rank of Executive Engineer from that region;

(e) one eminent engineer, nominated by the Vice-Chancellor from the private sector;

(f) an eminent Architect, nominated by the Vice-Chancellor from the private sector;

(g) the Registrar;

(h) the Finance and Accounts Officer;

(i) the Executive Engineer of the University-Member-Secretary.

(3) All members of the committee, other than *ex-officio* members shall hold office for a term of five years and shall not be eligible for a second consecutive term.

Government Statutes for Conduct of Election of Students' Council

University of Mumbai

University of Mumbai
Department of Students' Development

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-ब

वर्ष ४, अंक १३८(२), शुक्रवार, ऑक्टोबर २६, २०१८, कार्तिक ४, शके १९४०

असाधारण क्रमांक ३९३

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-ब

वर्ष ४, अंक १३८(२)]

शुक्रवार, ऑक्टोबर २६, २०१८/कार्तिक ४, शके १९४०

[पृष्ठे २६, किंमत : रुपये ९.००

असाधारण क्रमांक ३९३

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमान्वये तयार केलेले
(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरू चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक २६ ऑक्टोबर २०१८

आदेश

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६.

क्रमांक परिनि-२०१८/प्र.क्र.८१/विशि-२.—महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ (२०१७ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ६) याच्या कलम ९९ च्या पोट-कलम (११) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्र शासन, याद्वारे विद्यार्थी परिषदेच्या निवडणुकांच्या संबंधात निवडणुका घेण्याची कार्यपद्धती, निवडणूक घेणारे प्राधिकरण, अशा निवडणुका घेण्यासाठीची यंत्रणा, उमेदवार आणि निवडणूक प्रशासक यांच्याकरिता आचारसंहिता, आणि तक्रार निवारण यंत्रणा यांकरिता पुढीलप्रमाणे विनिर्देश करित आहे :-

१. **संक्षिप्त नाव व व्याप्ती .—** (१) या आदेशास, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (विद्यार्थी परिषदेच्या निवडणुकीच्या बाबतीत निवडणुका घेण्याची कार्यपद्धती, निवडणुका घेणारे प्राधिकरण, अशा निवडणुका घेण्यासाठीची यंत्रणा, उमेदवार आणि निवडणूक प्रशासन यांच्याकरिता आचारसंहिता आणि तक्रार निवारण यंत्रणा) आदेश, २०१८, असे म्हणावे.

(२) हा आदेश २९ ऑक्टोबर २०१८ रोजी अंमलात येईल.

२. **व्याख्या.—** (१) या आदेशाच्या प्रयोजनार्थ,—

(क) “अधिनियम” याचा अर्थ, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ (२०१७ चा महा- ६) असा आहे ;

(ख) “वर्ग” याचा अर्थ, विशिष्ट वर्षासाठी असलेल्या पूर्णवेळ पाठ्यक्रमाच्या प्रत्येक तुकडीच्या सर्व विद्यार्थ्यांचा समावेश असणारा एक गट, असा आहे ;

(ग) “महाविद्यालय विद्यार्थी परिषद” याचा अर्थ, अधिनियमाच्या कलम ९९ (३) च्या तरतुदीनुसार घटित केलेली महाविद्यालय विद्यार्थी परिषद, असा आहे ;

(घ) “निरंतर उमेदवार” याचा अर्थ, मत मोजणीच्या कोणत्याही दिलेल्या टप्प्यावर मतदानामधून निवडलेला नाही किंवा वगळलेला नाही असा कोणताही उमेदवार, असा आहे ;

(१)

(ड) “मोजणी” याचा अर्थ, उमेदवारांकरिता नोंदवलेल्या पहिल्या पसंतीच्या मोजणीमध्ये अंतर्भूत असलेली सर्व कार्ये ; किंवा निर्वाचित उमेदवाराची अधिकची मते हस्तांतरित करण्यात अंतर्भूत असलेली सर्व कार्ये, किंवा वगळलेल्या उमेदवाराची किंवा एकत्रितपणे वगळलेल्या दोन किंवा त्याहून अधिक उमेदवारांची मते हस्तांतरित करण्यात अंतर्भूत असलेली सर्व कार्ये असा आहे ;

(च) महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेच्या संदर्भात “निवडणूक अधिकारी” याचा अर्थ, महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांनी किंवा मान्यताप्राप्त संस्थेच्या संचालकाने नामनिर्देशित केलेला अध्यापक आणि विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषदेच्या व विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या संदर्भात, विद्यार्थी विकास संचालकाने नामनिर्देशित केलेला अध्यापक, असा आहे ;

(छ) “निवडणूक कार्यक्रम” याचा अर्थ, निवडणुकीच्या कार्यक्रमाचे दिनांकनिहाय वेळापत्रक, असा आहे व त्यात कार्यक्रम जाहीर करण्याचा दिनांक, नामनिर्देशन भरण्याचा दिनांक, नामनिर्देशन मागे घेण्याचा दिनांक, निवडणूक लढविण्याच्या उमेदवारांची यादी प्रदर्शित करण्याचा दिनांक, निवडणुकीचा दिनांक, मतमोजणीचा दिनांक आणि निकाल घोषित करण्याचा दिनांक आणि निवडणूक अधिकाऱ्याने तयार केलेला आणि प्रसिद्ध केलेला असा इतर तपशील, याचा समावेश असेल ;

(ज) “पहिला पसंतीक्रम” याचा अर्थ, मतपत्रिकेवर उमेदवाराच्या नावासमोर केवळ अंक “१” नमूद करणे असा आहे, “दुसरा पसंतीक्रम” याचा अर्थ, मतपत्रिकेवर अंक “१” च्या नंतर येणाऱ्या उमेदवाराच्या नावासमोर केवळ अंक “२” नमूद करणे, असा आहे “तिसरा पसंतीक्रम” याचा अर्थ, मतपत्रिकेवर नावासमोर अंक “१” आणि अंक “२” च्या नंतर केवळ अंक “३” नमूद करणे, असा आहे ;

(झ) “पूर्णवेळ पाठ्यक्रम” याचा अर्थ, विद्यापीठाने मान्यता दिलेला पदवी किंवा पदव्युत्तर पदवी पाठ्यक्रम, असा आहे, पण त्यात इतर कोणताही प्रमाणपत्र / पदविका पाठ्यक्रम, जोड पाठ्यक्रम, दूरस्थ पद्धती/बाह्य पद्धतीमधील कोणताही शैक्षणिक अध्ययनक्रम आणि महाविद्यालयाने किंवा संस्थेने किंवा विद्यापीठ विभागाने दिलेला इतर कोणताही स्वायत्त पाठ्यक्रम यांचा समावेश असणार नाही ;

(ञ) “पुढील उपलब्ध पसंतीक्रम” याचा अर्थ, निरंतर उमेदवारासाठी सलग संख्याक्रमामध्ये नोंदविलेला दुसरा किंवा त्यानंतरचा पसंतीक्रम, असा आहे; यापूर्वीच निवडून आलेल्या किंवा वगळलेल्या उमेदवारांकरिता मतपत्रिकेवर क्रमाने लगतचे, पसंतीक्रम हिशेबात घेतले जाणार नाहीत ;

(ट) “अहस्तांतरणीय पत्रिका” याचा अर्थ, ज्या मतपत्रिकेवर निरंतर उमेदवारासाठी दुसरा किंवा त्यानंतरचा पसंतीक्रम नोंदविलेला नाही किंवा दोन किंवा त्याहून अधिक उमेदवारांची नावे (मग ती निरंतर असो किंवा नसो) समान क्रमांकाने चिन्हांकित केली आहेत आणि पसंतीक्रम लगतचा आहे; किंवा लगतचा पसंतीक्रम नोंदवलेल्या उमेदवाराचे नाव (मग ती निरंतर असो किंवा नसो) मतपत्रिकेवर इतर कोणत्याही क्रमांकांनंतर सलगपणे नसलेल्या क्रमांकाने चिन्हांकित केला आहे ; किंवा दोन किंवा अधिक क्रमांकाने चिन्हांकित केले आहे किंवा इतर कोणत्याही कारणाकरिता निरंतर उमेदवाराकरिता मतदाराने नोंदवलेला पुढील उपलब्ध पसंतीक्रम निर्धारित केला जाऊ शकत नाही, अशी मतपत्रिका, असा आहे ;

(ठ) कोणत्याही उमेदवाराबाबतीत “मूळ मत” याचा अर्थ, ज्या मतपत्रिकेवर त्या उमेदवारासाठी पहिला पसंतीक्रम नोंदविला आहे त्या मतपत्रिकेतून प्राप्त झालेले मत, असा आहे ;

(ड) निवडून येण्यासाठी आवश्यक मतांची संख्या (कोटा) याचा अर्थ, त्या निवडणुकीत भरावयाची रिक्त पदांची संख्या अधिक एक याने निवडणुकीत मिळालेल्या वैध मतांच्या एकूण संख्येस भागून येणारे उत्तर अधिक एक या सूत्रानुसार निर्धारित केलेली उमेदवारास निवडून येण्यासाठी आवश्यक मतसंख्या, असा आहे आणि अशाप्रकारे आलेल्या निकालातील अपूर्णाक वगळण्यात येईल,

उदाहरणार्थ :-

वैध मतांची एकूण संख्या

$$\text{निवडून येण्यासाठी आवश्यक मतांची संख्या} = \frac{\text{वैध मतांची एकूण संख्या}}{\text{रिक्त पदांची संख्या} + 1} + 1$$

$$\text{उदाहरण :- रिक्त पदांची संख्या} = 5$$

$$\text{वैध मते} = 100$$

$$100$$

$$\text{निवडून येण्यासाठी आवश्यक मतांची संख्या} = \frac{100}{5+1} + 1$$

$$= 16.66 + 1$$

$$= 17$$

(१७.६७ हा १८ अशा पूर्णांकात घेण्यात येणार नाही. कारण अगोदरच तो १६.६७ मध्ये “१” मिळवला आहे) ;

(ढ) “अधिकची मते” याचा अर्थ, कोणत्याही उमेदवाराला मिळालेल्या मूळ व हस्तांतरित मतांची एकूण संख्या ही निवडून येण्यासाठी आवश्यक असलेल्या (कोटा) मतांच्या संख्येपेक्षा अधिक होत असेल अशी मतांची संख्या, असा आहे ;

(ण) “हस्तांतरित करावयाची मतपत्रिका” याचा अर्थ, निरंतर उमेदवाराकरिता लागोपाठच्या संख्याक्रमानुसार पहिला, दुसरा किंवा त्यानंतरचा लागोपाठचा पसंतीक्रम नोंदवलेली मतपत्रिका, असा आहे ;

(त) कोणत्याही उमेदवाराच्या बाबतीत “हस्तांतरित मत” याचा अर्थ, त्या उमेदवारासाठी दुसऱ्या किंवा लागोपाठच्या पसंतीक्रमाची नोंदणी केलेल्या अशा मतपत्रिकांतून प्राप्त झालेली मते, असा आहे ;

(थ) “विद्यापीठ विद्यार्थी संघ” याचा अर्थ, अधिनियमाच्या कलम ९९ (४) (क) मध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे घटित केलेला विद्यापीठ विद्यार्थी संघ, असा आहे ;

(द) “विद्यापीठ विद्यार्थी परिषद” याचा अर्थ, अधिनियमाच्या कलम ९९ (४) (ख) मध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे घटित केलेली विद्यापीठ विद्यार्थी परिषद, असा आहे ;

(ध) “विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद” याचा अर्थ, अधिनियमाच्या कलम ९९ (२) मध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे घटित केलेली विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद, असा आहे.

(२) या आदेशात वापरण्यात आलेले, परंतु व्याख्या न केलेले शब्द व शब्दप्रयोग यांना या अधिनियमात त्यांना अनुक्रमे जे अर्थ नेमून देण्यात आलेले असतील, तेच अर्थ असतील.

३. विद्यार्थी परिषदेच्या निवडणुकीकरिता प्राधिकरण.— (१) महाविद्यालयाचा प्राचार्य किंवा मान्यताप्राप्त संस्थेचा संचालक हा महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेच्या निवडणुकीकरिता प्राधिकारी असेल.

(२) संचालक, विद्यार्थी विकास हा विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद आणि विद्यापीठ विद्यार्थी परिषद यांचा निवडणुकीचा प्राधिकारी असेल.

४. मतांची वैधता आणि निवडणुकीचा निकाल यासंबंधात निर्णय घेण्याचे निवडणूक अधिकाऱ्याचे अधिकार.—(१) निवडणूक अधिकाऱ्याला, संदिग्धता वाटत असेल त्याबाबतीत, नोंदवलेल्या मतांची वैधता किंवा अवैधता याबाबतीत निर्णय घेण्याचा अधिकार असेल.

(२) निवडणूक अधिकाऱ्याला प्रत्येक निवडणुकीचा निकाल जाहीर करण्याचा अधिकार असेल.

५. निवडणूक कार्यक्रम.— (१) संचालक, विद्यार्थी विकास,—

(एक) कुलगुरुबरोबर विचारविनिमय करून निवडणूक कार्यक्रम तयार करील. निवडणूक कार्यक्रमांमध्ये निवडणुका घेणे, अधिसूचना काढणे, प्रसिद्धी आणि निवेदने यासंबंधातील सर्व कार्यक्रमांच्या सविस्तर वेळापत्रकाचा अंतर्भाव असेल आणि तो संबंधित शैक्षणिक वर्षाच्या ३१ जुलै रोजी किंवा त्यापूर्वी घोषित करण्यात येईल ;

(दोन) शैक्षणिक वर्षाच्या ३० सप्टेंबर रोजी किंवा त्यापूर्वी विद्यापीठ विद्यार्थी परिषद घटित करण्यात येईल, याची खात्री करील.

(तीन) कुलगुरुंशी विचारविनिमय केल्यानंतर, अधिनियमाच्या कलम ९९ (३) (घ) अन्वये आवश्यकता असल्याप्रमाणे प्रत्येक महाविद्यालयाकरिता आरक्षणाचा प्रवर्ग चिठ्ठ्या टाकून काढलेल्या सोडतीद्वारे ठरविण्याची प्रक्रिया हाती घेईल आणि या प्रक्रियेची निष्पत्ती, निवडणूक कार्यक्रमाबरोबरच प्रत्येक महाविद्यालयासाठीच्या आरक्षणाच्या प्रवर्गाच्या सूचीच्या स्वरूपात घोषित करण्यात येईल.

(२) सर्व महाविद्यालये किंवा परिसंस्था किंवा विद्यापीठ विभाग यांमध्ये निवडणूक त्याच कार्यालयीन दिवशी घेण्यात येत आहे याची सुनिश्चिती करण्यासाठी, विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद व महाविद्यालय विद्यार्थी परिषद यांच्या निवडणुका घेण्यासाठी एक सामाईक वेळापत्रक असेल.

(३) यथोचितरीत्या घटित केलेल्या विद्यापीठ विद्यार्थी संघाचा (म्हणजे विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेसाठीचा निर्वाचक गण) अधिकृत प्रसिद्धीचा दिनांक आणि विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेची निवडणूक दिनांक यादरम्यान किमान पूर्ण दहा दिवसांचे अंतर असेल.

६. **निवडणूक लढविण्याकरिता पात्रता.**— (१) उमेदवार हा, ज्याने महाविद्यालयाने किंवा परिसंस्थेने किंवा विद्यापीठ विभागाने देऊ केलेल्या, विद्यापीठाच्या पूर्णवेळ मान्यताप्राप्त पाठ्यक्रमासाठी शैक्षणिक वर्षात नोंदणी केलेली आहे व प्रवेश घेतलेला आहे असा पूर्णवेळ नियमित विद्यार्थी असावा.

(२) उमेदवाराने, मागील कोणताही विषय शिल्लक न ठेवता आणि / किंवा सत्र पुढे चालू ठेवण्याची मुभा (एटीकेटी) न घेता अगोदरच्या वर्षाचे सर्व विषय उत्तीर्ण केलेले असले पाहिजेत.

(३) विद्यार्थी हा, एकाच वर्गात पुनः प्रवेश घेतलेला विद्यार्थी नसावा.

(४) निवडणूक लढविण्यासाठी उमेदवाराची कमाल वयोमर्यादा ही, त्या शैक्षणिक वर्षाच्या ३० सप्टेंबर रोजी त्यांच्या वयाची पंचवीस वर्षे पूर्ण, एवढी असावी.

(५) राखीव प्रवर्गाच्या प्रतिनिधीसाठी निवडणूक लढवू इच्छिणाऱ्या उमेदवाराकडे निवडणुकीसाठी नामनिर्देशनपत्र दाखल करतेवेळी सक्षम प्राधिकाऱ्याने दिलेले जात प्रमाणपत्र असले पाहिजे.

७. **निवडणूक लढविण्यासाठी अनर्हता.**—जर एखाद्या विद्यार्थ्याने,—

(१) उच्च शिक्षणासाठी पहिल्यांदा प्रवेश घेतल्यापासून सात शैक्षणिक वर्षे पूर्ण केलेली असतील; किंवा

(२) त्यास कोणत्याही विद्यापीठ परीक्षेतील गैरप्रकारामध्ये गुंतल्यामुळे किंवा कोणतीही गैरवर्तणूक केल्यामुळे सक्षम प्राधिकाऱ्याने शिक्षा केलेली असेल ; किंवा

(३) त्यास नैतिक अधःपतनाचा अंतर्भाव असणाऱ्या कोणत्याही अपराधाकरिता दोषी ठरविलेले असेल,—

तर तो विद्यार्थी परिषदेचा सदस्य असण्यास हक्कदार असणार नाही.

८. **निवडणुकीची प्रक्रिया.**—(१) महाविद्यालय किंवा परिसंस्थेच्या बाबतीत, अध्यापकास त्या महाविद्यालयाच्या किंवा परिसंस्थेच्या अनुक्रमे प्राचार्याद्वारे किंवा संचालकाद्वारे निवडणूक अधिकारी म्हणून नामनिर्देशित करण्यात येईल. विद्यापीठाच्या बाबतीत, प्र-कुलगुरुशी विचारविनिमय केल्यानंतर संचालक, विद्यार्थी विकास याच्याकडून निवडणूक अधिकारी म्हणून अध्यापकास नामनिर्देशित करण्यात येईल. निवडणूक अधिकारी, वर्गप्रतिनिधी निवडण्यासाठी प्रत्येक वर्गाकरिताचा निर्वाचक गण आणि संबंधित विद्यार्थी परिषदेचा अध्यक्ष, सचिव, महिला प्रतिनिधी, राखीव प्रवर्गाचा प्रतिनिधी निवडण्यासाठी त्या महाविद्यालयामध्ये पूर्णवेळ अभ्यासक्रम शिकणाऱ्या सर्व विद्यार्थ्यांचा अंतर्भाव असणारा विद्यार्थी निर्वाचक गण यांची तात्पुरती व अंतिम सूची तयार करील व प्रसिद्ध करील. अशा मतदार यादीची एक प्रत विद्यापीठाच्या, महाविद्यालयाच्या किंवा यथास्थिति, परिसंस्थेच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात येईल. अशा मतदार यादीची छापील प्रत देखील उमेदवारांना वाजवी किंमतीत उपलब्ध करून देण्यात येईल.

(२) मतदान मतपत्रिकेद्वारे होईल. मतपत्रिकेवर आडनावांनी सुरू होणारी उमेदवारांची नावे इंग्रजी वर्णानुक्रमाने नमूद करण्यात येतील.

(३) वर्ग प्रतिनिधि व विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषदेला, किंवा, यथास्थिति, महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेला निवडून द्यावयाचे अध्यक्ष, सचिव, महिला प्रतिनिधी व राखीव प्रवर्गातील प्रतिनिधी यांकरिता वेगळ्या मतपेट्या असतील.

(४) विद्यार्थ्यांला, संबंधित वर्ग प्रतिनिधी व विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषदेला किंवा महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेला निवडून द्यावयाचा अध्यक्ष, सचिव, महिला प्रतिनिधी व राखीव प्रवर्गातील प्रतिनिधी यासाठी स्वतंत्रपणे मत देण्याचा हक्क असेल, म्हणजेच विद्यार्थ्यांला एकूण कमाल पाच मते देण्याचा हक्क असेल.

(५) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषदेसाठीची व महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेसाठीची निवडणूक, सरळ बहुमताच्या तत्त्वानुसार घेण्यात येईल.

(६) विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेसाठीची निवडणूक, एकल हस्तांतरणीय मताद्वारे प्रमाणशीर प्रतिनिधित्वाच्या पद्धतीनुसार घेण्यात येईल. प्रत्येक मतदारास एक हस्तांतरणीय मत असेल.

(एक) मतदार त्याचे मत नोंदवताना —

(क) ‘पसंतीक्रम’ या स्तंभात ज्या उमेदवाराला मतदान करील त्या उमेदवाराच्या नावासमोर त्याच्या मतपत्रिकेवर अंक “ १ ” नमूद करील ;

(ख) याशिवाय, त्याला जेवढ्या अन्य उमेदवारांना मत द्यायचे असेल त्यांच्या संबंधित नावासमोर त्याची निवड किंवा पसंतीक्रम अंक “ २ ”, “ ३ ”, “ ४ ” असे सलग अंक नमूद करून दर्शवेल ;

(ग) त्याच्या मतपत्रिकेवर त्याचे सर्व पसंतीक्रम एकतर इंग्रजी भाषेत किंवा मराठी भाषेत नमूद करील;

(घ) पसंतीक्रम, अक्षरी किंवा रोमन अंकात नमूद करणार नाही.

(दोन) मतपत्रिका जर,—

(क) प्रथम पसंतीक्रम दर्शवणारी केवळ अंक “ १ ” दर्शवण्यात आला नसेल, किंवा

(ख) प्रथम पसंतीक्रम दर्शवणारा केवळ अंक “ १ ” एकापेक्षा अधिक उमेदवारांच्या नावासमोर दर्शवण्यात आला असेल; किंवा

(ग) प्रथम पसंतीक्रम दर्शवणारा केवळ अंक “ १ ” व काही अन्य एकाच उमेदवाराच्या नावासमोर दर्शवण्यात आले असतील; किंवा

(घ) प्रथम पसंतीक्रम किंवा त्यापुढील पसंतीक्रम, शब्दात किंवा रोमन अंकात किंवा इंग्रजी किंवा मराठी भाषा वगळून कोणत्याही अन्य भाषेच्या अंकात दर्शविण्यात आले असतील, किंवा

(ङ) प्रथम पसंतीक्रम नोंदवण्यात आलेला उमेदवार निर्धारित करता येत नसेल; किंवा

(च) मतदाराने निवडणुकीमध्ये मतपत्रिकेवर जे नंतर ओळखता येईल असे कोणतेही चिन्ह नमूद केले असेल; किंवा

(छ) निळ्या शाई खेरीज अन्य कोणत्याही शाईने पसंती दर्शविली असेल;

(ज) मतदारांची पसंती दर्शविणाऱ्या अंकांमध्ये कोणतीही खोडाखोड, गिरवणे किंवा फेरफार केला असेल,— तर अशी मतपत्रिका अवैध ठरेल.

(तीन) एकापेक्षा अधिक उमेदवारांना देण्यात आलेला पुढील पसंतीक्रम असलेली वैध मतपत्रिका, अशा लगतनंतरच्या पसंतीक्रमासाठी अवैध ठरेल.

(७) संचालक, विद्यार्थी विकास हा, विद्यापीठ विद्यार्थी संघाच्या सदस्यांची यादी तयार करील व ती प्रसिद्ध करील, जी विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेचा अध्यक्ष, सचिव, महिला प्रतिनिधी आणि राखीव वर्गाचे प्रतिनिधी निवडून आणण्यासाठीचा निर्वाचक गण असेल.

(८) निवडणूक लढविण्यास इच्छुक असलेला विद्यार्थी, या आदेशासोबत जोडलेल्या, नमुना “ अ ” मधील नामनिर्देशनपत्र, प्रत्येक नामनिर्देशन नमुन्यामागे रुपये ५० एवढ्या ना-परतावा शुल्कासह सादर करील.

(९) एखाद्या उमेदवारास एका वेळी एकापेक्षा जास्त पदांसाठी निवडणूक लढवता येणार नाही.

(१०) विद्यापीठ विद्यार्थी संघाच्या कोणत्याही सदस्यास विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या अध्यक्ष, सचिव या पदांसाठी निवडणूक लढवता येईल.

(११) विद्यापीठ विद्यार्थी संघाच्या कोणत्याही महिला प्रतिनिधीला, विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या महिला प्रतिनिधीच्या पदासाठी निवडणूक लढवता येईल.

(१२) अधिनियमाच्या कलम ९९ (४) (ख)(चार) अनुसार, विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेकरिता अनुसूचित जाती किंवा अनुसूचित जमाती किंवा निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती) किंवा भटक्या जमाती किंवा इतर मागास वर्ग किंवा विशेष मागास प्रवर्ग यातील प्रतिनिधींसाठीचे आवर्तन विद्यापीठाकडून ठरविण्यात आणि आगाऊ घोषित करण्यात येईल. जो विद्यापीठ विद्यार्थी संघाचा सदस्य असेल अशा, या प्रवर्गाचा कोणत्याही उमेदवारास त्या त्या राखीव प्रवर्गाचा प्रतिनिधी म्हणून, विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेची निवडणूक लढवता येईल.

(१३) प्रत्येक संलग्न महाविद्यालय किंवा मान्यताप्राप्त परिसंस्था, हे विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या निवडणुकीचे मतदान केंद्र असेल, जेथे अशा संलग्न महाविद्यालयाचे किंवा यथास्थिति, मान्यताप्राप्त परिसंस्थेचे विद्यार्थी असतील असे, विद्यापीठ विद्यार्थी संघाचे सदस्य मतदान करतील. निवडणूक अधिकारी, विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या निवडणुकीच्या प्रत्येक मतदान केंद्राकरिता मतदान अधिकाऱ्यांची नियुक्ती करील. हा मतदान अधिकारी, असे मतदान केंद्र ज्या जिल्ह्यात स्थित असेल त्या जिल्ह्याव्यतिरिक्त इतर जिल्ह्यामधील असेल. जेथे असे मतदान केंद्र स्थापन करण्यात आले असेल असे महाविद्यालय किंवा परिसंस्था, आवश्यक त्या सुविधा व सहाय्य पुरवील.

(१४) निवडणूक अधिकाऱ्याने घोषित करावयाचा प्रत्यक्ष मतदानाचा कालखंड सलग चार तास इतका असावा.

(१५) निवडणूक अधिकारी, प्रत्येक मतदान केंद्रातील मतदारांची यादी जाहीर करील, केवळ त्याच मतदान केंद्रात त्यांचा मतदानाचा हक्क बजावयाचा असेल.

(१६) मतदान प्रक्रिया समाप्त झाल्यानंतर मोहोरबंद पेट्या संबंधित अभिलेखासह तात्काळ विद्यापीठात नेण्यात येतील.

(१७) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद आणि महाविद्यालय विद्यार्थी परिषद यांच्या निवडणुकीच्या बाबतीत मतमोजणी आणि निकालाची घोषणा मतदानाच्या दिवशीच करण्यात येईल.

(१८) मतदानाच्या वेळी, प्रत्येक मतदाराकडे महाविद्यालयाचे किंवा परिसंस्थेचे किंवा यथास्थिति, विद्यापीठ विभागाचे वैध ओळखपत्र असणे आवश्यक आहे. निर्वाचित अध्यक्ष, सचिव, महिला प्रतिनिधी आणि राखीव प्रवर्गाचा प्रतिनिधी यांना, विद्यापीठाने विहित केलेल्या नमुन्यात महाविद्यालयाच्या किंवा परिसंस्थेच्या किंवा विद्यापीठ विभागाच्या निवडणूक अधिकाऱ्याकडून विशेष ओळखपत्र देण्यात येईल. कोणत्याही मतदारास वैध ओळखपत्र असल्याखेरीज मतदान करण्यास परवानगी दिली जाणार नाही.

(१९) **मतपत्रिकांची छाननी.**—(एक) निवडणूक अधिकारी किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली अशी इतर कोणतीही व्यक्ती किंवा कोणत्याही व्यक्ती यांच्याकडून सर्व मतपत्रिकांची छाननी करण्यात येईल. निवडणूक अधिकारी हा त्याच्या नियंत्रणाखाली असलेल्या इतर कोणत्याही व्यक्तीला किंवा कोणत्याही व्यक्तींना मतपत्रिकांची छाननी आणि मतमोजणीच्या संबंधात त्याचे अधिकार सुपूर्द करील.

(दोन) उमेदवार, किंवा जो विशिष्ट मतदार संघाचा मतदार असेल आणि लिखित स्वरूपात यथोचितरीत्या त्याच्यावतीने प्राधिकृत केलेला असेल, असा त्याचा प्रतिनिधी अशा छाननीस हजर राहण्यास हक्कदार असेल.

(तीन) जेव्हा, एकापेक्षा जास्त मतदान केंद्रे असतील तेव्हा, सर्व मतदान केंद्रांतील मतपत्रिका प्रथम एकत्र करण्यात येतील आणि त्यानंतर निवडणूक अधिकारी किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली कोणतीही व्यक्ती किंवा कोणत्याही व्यक्ती त्यांची छाननी करतील.

(२०) **मतपत्रिकांची मोजणी.**—(एक) विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या निवडणुकीसाठीची मतमोजणी, मतदानाच्या तिसऱ्या दिवशी सुरू करण्यात येईल आणि मतमोजणीच्या सलग प्रक्रियेनंतर निकाल घोषित करण्यात येईल.

(दोन) निवडणूक अधिकारी किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली कोणतीही व्यक्ती किंवा कोणत्याही व्यक्ती, हे निर्वाचक मंडळाच्या मतपत्रिकांची छाननी आणि मोजणी केल्यानंतर मतपत्रिकांची तपासणी करील आणि प्रत्येक उमेदवारासाठी नोंदविण्यात आलेल्या पहिल्या पसंतीक्रमानुसार आणि अवैध ठरलेल्या मतपत्रिका नाकारून गड्ड्यामध्ये त्यांची विभागणी करील.

(तीन) निवडणूक अधिकारी किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली कोणतीही व्यक्ती किंवा कोणत्याही व्यक्ती, प्रत्येक गड्ड्यातील मतपत्रिकांची संख्या मोजेल आणि अशा उमेदवारासाठी प्रथम पसंतीक्रम नोंदवलेल्या वैध मतपत्रिकांच्या संख्येइतकी मते प्रत्येक मतदारास देईल. निवडणूक अधिकारी वैध मतपत्रिकांच्या एकूण संख्येसंबंधी माहिती संकलित करील आणि आवश्यक मते (कोटा) निर्धारित करील.

(चार) उमेदवार किंवा जो विशिष्ट निर्वाचक गणाचा मतदार असेल आणि लिखित स्वरूपात यथोचितरीत्या त्याच्यावतीने /त्याने प्राधिकृत केलेला असेल असा त्याचा प्रतिनिधी यांनाच केवळ मतमोजणीच्या वेळी हजर राहण्यास परवानगी देण्यात येईल. उमेदवार किंवा त्याचा प्राधिकृत केलेला प्रतिनिधी आणि निवडणूक प्रक्रियेत सहभागी व्यक्ती यांच्याव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही व्यक्तीस मतमोजणीच्या ठिकाणापासून पुरेशा अंतराच्या परिघाच्या आत येण्यास अनुमती देण्यात येणार नाही.

(पाच) मतमोजणीच्या कोणत्याही फेरी अखेर, ज्या उमेदवाराकडे असलेल्या मतांची संख्या ही, आवश्यक मतां इतकी (कोटा) किंवा त्यापेक्षा जास्त असेल, त्या उमेदवारास त्यानंतर विजयी घोषित करण्यात येईल.

(सहा) मतमोजणीच्या कोणत्याही फेरीच्या शेवटी, उमेदवारास निवडून येण्यासाठी आवश्यक असलेल्या मतांपेक्षा मिळालेली अधिकची मते, या आदेशातील तरतुदीनुसार निवडून आलेल्या उमेदवाराच्या शेवटच्या गड्ड्यातील किंवा उपगड्ड्यातील मतपत्रिकांवर नोंदवण्यात आलेला पुढील उपलब्ध पसंतीक्रम ज्या निरंतर उमेदवारांना देण्यात आला असेल, त्यांना हस्तांतरित करण्यात येतील.

(सात) जर एकाहून अधिक उमेदवारांना अधिकची मते मिळाली असल्यास, ज्याला जास्त अधिकची मते मिळाली असतील त्याचा पहिल्यांदा विचार करण्यात येईल. जर दोन किंवा त्यापेक्षा जास्त उमेदवारांना समान अधिकची मते मिळाली असल्यास, त्यातील ज्या उमेदवारास मतमोजणीच्या पहिल्या फेरीत— जिच्यामध्ये त्या उमेदवारांची मते असमान असतील त्या फेरीत— जास्त मते मिळाली असतील, त्या उमेदवाराच्या अधिकच्या मतांचा आधी विचार करण्यात येईल. अशा उमेदवारांना सर्व फेऱ्यांमध्ये समान मते जेव्हा मिळाली असतील त्यावेळी, चिड्ड्या टाकून अधिकची मते हस्तांतरित करण्याबाबतचा निर्णय निवडणूक अधिकारी घेईल.

(आठ) निवडणूक अधिकारी किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली व्यक्ती किंवा केलेल्या व्यक्ती, अधिकची मते हस्तांतरित करणार नाहीत, जेव्हा हस्तांतरित न केलेली अन्य कोणतीही अधिकची मते मिळून ती अधिकची मते,—

(क) निवडणुकीत सर्वात कमी मते मिळालेला उमेदवार आणि त्यापुढील जास्त मते मिळालेला लगतचा उमेदवार यांच्या मतातील फरकापेक्षा कमी असतील, किंवा

(ख) निवडणुकीत सर्वात कमी मते असलेल्या दोन किंवा त्यापेक्षा जास्त उमेदवारांची मते आणि त्या पुढील जास्त मते मिळालेल्या लगतच्या उमेदवाराची मते यांच्या बेरजेमधील फरकापेक्षा कमी असतील:

परंतु, उपरोक्त दोन किंवा त्याहून अधिक, सर्वात कमी मते मिळालेल्या उमेदवारांना वगळण्यात आल्यामुळे, निरंतर उमेदवारांची संख्या ही, भरावयाच्या रिक्त जागांच्या संख्येपेक्षा कमी होणार नाही.

(नऊ) (क) जर निवडून आलेल्या उमेदवाराच्या मतांमध्ये केवळ मूळ मतांचा समावेश असेल तर, निवडणूक अधिकारी किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली किंवा केलेल्या व्यक्ती निवडून आलेल्या ज्या उमेदवाराची अधिकची मते हस्तांतरित करायची असतील अशा उमेदवाराच्या गड्ड्यातील सर्व मतपत्रिकांची तपासणी करतील.

(ख) जर निवडून आलेल्या उमेदवाराच्या मतांमध्ये मूळ मते आणि हस्तांतरित मते किंवा केवळ हस्तांतरित मते यांचा समावेश असेल तर, निवडणूक अधिकारी किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली किंवा केलेल्या व्यक्ती, निवडून आलेल्या ज्या उमेदवाराची अधिकची मते हस्तांतरित करावयाची असतील, अशा उमेदवाराच्या शेवटच्या उपगड्ड्यातील मतपत्रिकांची तपासणी करतील.

(ग) वरील दोन्ही बाबतींत, निवडणूक अधिकारी किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली व्यक्ती किंवा केलेल्या व्यक्ती, त्या मतपत्रिकांवर नोंदवलेल्या पुढील उपलब्ध पसंतीक्रमानुसार हस्तांतरणीय मतपत्रिकांची उपगड्ड्यांमध्ये विभागणी करतील आणि अहस्तांतरणीय मतपत्रिकांचा स्वतंत्र उपगड्डा तयार करील आणि हस्तांतरणीय मतपत्रिकांच्या प्रत्येक उपगड्ड्यातील मतपत्रिकांची संख्या सुनिश्चित करतील.

(दहा) जर हस्तांतरणीय मतपत्रिकांच्या उपगड्ड्यांतील मतपत्रिकांची एकूण संख्या अधिकच्या मतांएवढी किंवा त्यापेक्षा कमी असेल तर, निवडणूक अधिकारी किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली वा केलेल्या व्यक्ती, हस्तांतरणीय मतपत्रिकांच्या प्रत्येक उपगड्ड्यातील सर्व मतपत्रिका, त्यांवर नमूद केलेल्या पुढील पसंतीक्रमानुसार निरंतर उमेदवाराकडे हस्तांतरित करतील आणि निर्वाचित उमेदवारांच्या आवश्यक मतांसाठी गरजेचा नसलेला असा, अहस्तांतरणीय मतपत्रिकांचा तेवढ्या संख्येचा स्वतंत्र गड्डा म्हणून बाजूला ठेवतील. बाजूला ठेवण्यात आलेल्या त्या विशिष्ट मतपत्रिका या, अहस्तांतरणीय मतपत्रिकांच्या गड्ड्यामध्ये शेवटी अंतर्भूत केलेल्या मतपत्रिका असतील.

(अकरा) जर हस्तांतरणीय मतपत्रिकांची एकूण संख्या अधिकच्या मतांपेक्षा जास्त असेल तर, निवडणूक अधिकारी किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली किंवा केलेल्या व्यक्ती, पुढील उपलब्ध पसंतीक्रमानुसार निरंतर उमेदवारास, अधिकच्या मतांचे हस्तांतरणीय मतपत्रिकांच्या एकूण संख्येशी असलेल्या प्रमाणात उपगड्ड्यातील मतपत्रिकांच्या संख्येएवढ्या मतपत्रिका हस्तांतरित करतील.

(बारा) प्रत्येक उपगड्ड्यातून हस्तांतरित करावयाच्या मतपत्रिकांच्या संख्येची निश्चिती, उपगड्ड्यातील मतपत्रिकांच्या संख्येस अधिकच्या मतांनी गुणून व निकालास वैध हस्तांतरणीय मतपत्रिकांच्या एकूण संख्येने भागून करण्यात येईल.

समीकरण—

मतांचे मूल्य = अधिकच्या मतांची एकूण संख्या X विशिष्ट उमेदवारास हस्तांतरित

केलेल्या मतपत्रिकांची प्रत्यक्ष संख्या

वैध हस्तांतरणीय मतपत्रिकांची एकूण संख्या

अशाप्रकारे सुनिश्चित केलेल्या प्रत्येक संख्येतील अपूर्णाकांच्या भागाची, असल्यास, नोंद घेण्यात येईल. अशा अपूर्णाकांच्या भागांमुळे हस्तांतरणीय मतपत्रिकांची संख्या अधिकच्या मतांहून कमी असेल तर, हस्तांतरित करावयाच्या मतपत्रिकांची जेवढी एकूण

संख्या अधिकच्या मतांच्या संख्येशी समान करणे आवश्यक असेल तेवढेच अपूर्णाकाचे भाग त्याच्या परिमाणाच्या क्रमानुसार घेऊन मोठ्या संख्येकडून सुरुवात करून, पूर्ण एकाचे मूल्य म्हणून त्याची गणना करण्यात येईल आणि अपूर्णाकाचा उर्वरित भाग विचारात घेतला जाणार नाही. दोन किंवा अधिक अपूर्णाकाचे भाग समान परिमाणाचे असल्यास, जो अपूर्णाकाचा सर्वात मोठ्या उपगड्यातून उद्भवला आहे, तो, सर्वात मोठा असल्याचे मानण्यात येईल आणि संबंधित उपगड्यांतील मतपत्रिका संख्येने समान असल्यास, जिच्यामध्ये संबंधित उमेदवारांना समान मते असतील अशा, मतमोजणीच्या पहिल्या फेरीमध्ये अधिकतम मते असलेल्या उमेदवारास दिलेला अपूर्णाकाचा भाग सर्वात मोठा असल्याचे मानण्यात येईल. अशा उमेदवारांस दिलेल्या मतांची संख्या मतमोजणीच्या सर्व फेऱ्यांमध्ये समान असल्यास, निवडणूक अधिकारी चिठ्ठ्या टाकून, कोणत्या अपूर्णाकाचा भाग मोठा मानावा हे ठरवील.

(तेरा) प्रत्येक उपगड्यातून हस्तांतरित केल्या जाणाऱ्या विशिष्ट मतपत्रिका या उपगड्यात शेवटी दाखल केलेल्या मतपत्रिका असतील आणि अशाप्रकारे हस्तांतरित करण्यात येणाऱ्या प्रत्येक मतपत्रिकेवर हस्तांतर केल्याची फेरी दर्शविणारी खूण करण्यात येईल.

(चौदा) मतमोजणीच्या कोणत्याही फेरी अखेर, कोणत्याही उमेदवाराकडे अधिकची मते नसतील किंवा अस्तित्वात असलेली कोणतीही अधिकची मते हस्तांतरित करावयाची गरज नसेल आणि हस्तांतरित केली नसतील आणि एक किंवा अधिक रिक्त जागा भरावयाच्या राहिल्या असतील तर, निवडणूक अधिकारी, मतमोजणीतील सर्वात खालचा उमेदवार निवडणुकीतून वगळील.

(पंधरा) मतमोजणीच्या कोणत्याही फेरीमध्ये सर्वात खालच्या दोन किंवा त्याहून अधिक उमेदवारांना, हस्तांतरित करण्यात न आलेल्या कोणत्याही अधिक मतांसह, मिळालेली एकूण मते ही, पुढील उच्चतम उमेदवाराला दिलेल्या मतांच्या संख्येपेक्षा कमी असल्यास, निवडणूक अधिकारी अशा मतमोजणीच्या फेरीत उपरोक्त सर्वात खालच्या दोन किंवा त्याहून अधिक उमेदवारांस वगळील :

परंतु, या उमेदवारांच्या वगळणुकीमुळे निरंतर उमेदवारांची संख्या, भरावयाच्या शिल्लक रिक्त जागांच्या संख्येपेक्षा कमी करता येणार नाही.

(सोळा) मतमोजणीमध्ये दोन किंवा अधिक उमेदवारांस, प्रत्येकास समान व सर्वात कमी मतसंख्या असल्यास, जिच्यामध्ये त्या उमेदवारांची मते असमान असतील असा प्रथम मतमोजणीच्या फेरीमध्ये सर्वात कमी मतसंख्या असलेले उमेदवार वगळण्यात येतील आणि जर या उमेदवारांकडे जमा झालेल्या मतांची संख्या सर्व मतमोजणीच्या फेऱ्यांमध्ये समान असल्यास, निवडणूक अधिकारी चिठ्ठ्या काढील आणि ज्या उमेदवाराच्या नावाची चिठ्ठी काढण्यात येईल, त्याला वगळण्यात आल्याचे मानण्यात येईल.

(सतरा) कोणताही उमेदवार वगळण्यात आल्यास, निवडणूक अधिकारी, यात यापुढे तरतूद केली असेल त्याव्यतिरिक्त त्या उमेदवारास दिलेल्या सर्व मतपत्रिकांची तपासणी करील आणि,—

(क) निरंतर उमेदवारांसाठी हस्तांतरणीय मतपत्रिका, त्यांवर नोंद केलेल्या पसंतीक्रमानुसार उपगड्यात वेगळ्या करील;

(ख) प्रत्येक उपगड्या ज्या उमेदवाराचा पसंतीक्रम नोंदवलेला असेल त्याला हस्तांतरित करील; आणि

(ग) अहस्तांतरणीय मतपत्रिकांचा स्वतंत्र उपगड्या बाजूला ठेवील.

(२१) मतमोजणीच्या कोणत्याही फेरी अखेरीस, निवड झालेल्या उमेदवारांची संख्या भरावयाच्या रिक्त जागांच्या संख्येशी समान असल्यास, मतांचे आणखी हस्तांतरण करण्यात येणार नाही.

(२२) एक किंवा अनेक उमेदवार वगळल्यानंतर, तेव्हाच्या निरंतर उमेदवारांची संख्या, न भरलेल्या रिक्त जागांशी समान असल्यास, असे निरंतर उमेदवार त्यानंतर निवडून येतील आणि मतांचे आणखी हस्तांतरण करण्यात येणार नाही.

(२३) निवडून आलेल्या उमेदवारांचा निवडणुकीतील प्राधान्यक्रम, ते जसजसे पृथक्पणे निवडून येतील त्या क्रमानुसार असेल. मतमोजणीच्या कोणत्याही फेरीअखेर दोन किंवा त्याहून अधिक उमेदवार निवडून आल्यास, त्यांचा प्राधान्यक्रम हा उमेदवारांस मिळालेल्या मतसंख्येनुसार उच्चतम संख्येपासून उतरत्या क्रमाने असेल. दोन किंवा अधिक उमेदवारांना दिलेल्या मतांची संख्या समान असेल, किंवा उमेदवारांची बिनविरोध निवड झाली असेल तर, निवडीचा प्राधान्यक्रम आद्याक्षरानुसार असेल.

(२४) जेव्हा कोणतेही हस्तांतरण केलेले असेल तेव्हा, अशा हस्तांतरित केलेल्या मतपत्रिकांचा प्रत्येक उपगट्टा, ज्या उमेदवारास हस्तांतरण करण्यात आले असेल त्या उमेदवारास मिळालेल्या मतपत्रिकांच्या गट्ट्यात असल्यास, सर्वात वर ठेवण्यात येईल आणि अशा उमेदवारास हस्तांतरित केलेल्या मतपत्रिकांच्या संख्येएवढी मते देण्यात येतील.

(२५) निवडून आलेल्या उमेदवारास निवडून येण्यासाठी आवश्यक असू शकतील अशी अधिकची हस्तांतरणीय मते वगळता एरव्ही, अहस्तांतरणीय मतपत्रिकांचा स्वतंत्र गट्टा करून तो अगोदरच बाजूला काढलेल्या अहस्तांतरणीय मतपत्रिकांच्या कोणत्याही गट्ट्याबरोबर ठेवण्यात येईल.

(२६) निवडून आलेल्या उमेदवारांच्या अधिकच्या मतांचे हस्तांतरण केल्यानंतर, निरंतर उमेदवारांना हस्तांतरित न केलेल्या आणि पूर्ववर्ती खंडात तरतूद केल्याप्रमाणे बाजूस काढून न ठेवलेल्या सर्व मतपत्रिका एका गट्ट्यामध्ये, निवडून आलेल्या उमेदवारासाठीची आवश्यक मते (कोटा) म्हणून एकत्र ठेवण्यात येतील आणि सदर गट्टा निवडून आलेल्या उमेदवारांच्या नावाने चिन्हांकित करण्यात येईल.

(२७) **निवडणुकीचा निकाल.**— (एक) छाननी आणि मतमोजणी पूर्ण झाल्यानंतर, निवडणूक अधिकारी, त्याबाबतचा निकाल अनुक्रमे प्राचार्य व कुलगुरुला तात्काळ कळवील.

(दोन) उपरोक्त नमूद केल्यानुसार निवडणुकीचा निकाल कळविण्यात आल्यानंतर, प्रत्येक उमेदवाराच्या मतमोजणीचा निकाल, प्रथम पसंतीक्रमाच्या मिळालेल्या मतांची संख्या आणि उमेदवाराला वगळण्यात येईपर्यंत किंवा तो निवडून येईपर्यंत त्या संख्येत केलेली त्यानंतरच्या मतांची बेरीज किंवा वजाबाकी निवडणूक अधिकारी घोषित करील. अंतिम निकाल तयार झाल्यानंतर लगेच, मतपत्रिका पाकिटांमध्ये मोहोरबंद करून एक किंवा त्यापेक्षा जास्त परिनिरीक्षकांकडून साक्षांकित केल्या जातील आणि मतपत्रिकांची विल्हेवाट लावेपर्यंत महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेच्या बाबतीत प्राचार्याकडे आणि विद्यापीठ विद्यार्थी परिषद, विद्यापीठ विद्यार्थी विभाग यांच्याबाबतीत कुलसचिवांच्या ताब्यात सुरक्षित ठेवण्यासाठी देण्यात येतील.

९. **आचारसंहिता.**—(१) निवडणुकीच्या प्रयोजनार्थ कोणत्याही टप्प्यावर, कोणत्याही प्रकारचे उमेदवारांचे पॅनल तयार करण्यात येणार नाही.

(२) वर्ग प्रतिनिधीच्या निवडणुकीसाठी प्रत्येक उमेदवारामागे जास्तीत जास्त रुपये १,००० आणि अध्यक्ष, सचिव, महिला प्रतिनिधी आणि राखीव प्रवर्गाचा प्रतिनिधी यांच्या निवडणुकीसाठी प्रत्येक उमेदवारामागे जास्तीत जास्त रुपये ५,००० इतका खर्च अनुज्ञेय असेल.

(३) प्रत्येक उमेदवारास निकाल घोषित झाल्यापासून दोन आठवड्यांच्या आत, अनुक्रमाने क्रमांक दिलेल्या प्रमाणकांच्या स्वसाक्षांकित प्रतींसह, या आदेशासोबत जोडलेल्या नमुना 'ब' मधील खर्चाचे स्वसाक्षांकित विवरणपत्र निवडणूक अधिकाऱ्याकडे सादर करावे लागेल.

(४) कोणताही उमेदवार निवडणूक मोहिमेदरम्यान कोणताही धर्म किंवा जात किंवा सामाजिक संघटना किंवा व्यक्ती यांसह कोणत्याही राजकीय पक्षाचे, इतर संघटनेचे व इतर कोणत्याही व्यक्तीचे कोणतेही चिन्ह किंवा बोधचिन्ह किंवा छायाचित्र किंवा प्रतिमा यांचा वापर करणार नाही.

(५) कोणत्याही उमेदवारास निवडणूक मोहिमेदरम्यान महाविद्यालयाच्या किंवा परिसंस्थेच्या किंवा विद्यापीठाच्या आवारात मिरवणूक काढण्यास किंवा मेळावा घेण्यास परवानगी असणार नाही.

(६) मतदानाच्या दिवशी त्या महाविद्यालयाच्या किंवा परिसंस्थेच्या किंवा विद्यापीठाच्या वैध ओळखपत्राशिवाय त्या महाविद्यालयाच्या किंवा परिसंस्थेच्या किंवा विद्यापीठाच्या आवारात प्रवेश करण्यास सक्त मनाई असेल.

(७) महाविद्यालयाच्या किंवा परिसंस्थेच्या किंवा विद्यापीठाच्या आवारात निवडणूक मोहिमेच्या प्रयोजनार्थ जनतेस संबोधनारी यंत्रणा आणि वाहने आणि इतर कोणतीही वाहतुकीची साधने याच्या वापरास सक्त मनाई असेल.

(८) निवडणूक अधिकारी, उमेदवारांना त्यांच्या भित्तिपत्रकांसाठी वापर करता येईल, अशी आवारातील विशिष्ट दर्शनी ठिकाणे सूचित करील. निवडणूक अधिकारी अशा विशिष्ट दर्शनी ठिकाणांवरील जागेच्या उमेदवारांना करावयाच्या वाटपाबाबत निर्णय घेईल. भित्तिपत्रकाचा आकार आणि नमुना निवडणूक अधिकाऱ्याकडून ठरविण्यात येईल.

(९) कोणताही उमेदवार ज्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या गटांमधील मतभेद विकोपास जातील किंवा परस्पर द्वेष, शत्रूत्व आणि तणाव निर्माण होईल असे कोणतेही कृत्य करणार नाही किंवा त्यात सहभागी होणार नाही.

(१०) उमेदवार किंवा त्याचा समर्थक महाविद्यालय किंवा परिसंस्था किंवा विद्यापीठ यांची मालमत्ता, जी कोणतीही पद्धत असेल त्या पद्धतीने विरूपित करणार नाही किंवा ती नष्ट करण्याची व्यवस्था करणार नाही.

(११) निवडणुकीच्या संपूर्ण प्रक्रियेमध्ये, महाविद्यालयाच्या किंवा परिसंस्थेच्या किंवा विद्यापीठाच्या आवारात आणि मतदान केंद्रामध्ये कोणत्याही अनधिकृत व्यक्तीस प्रवेश करण्यास काटेकोरपणे मनाई करण्यात येईल.

(१२) प्रत्येक उमेदवार, निवडणूक प्रक्रियेदरम्यान महाविद्यालयाच्या किंवा संस्थेच्या किंवा विद्यापीठाच्या परिसरात शांतता व सलोखा राखण्याकरिता प्राधिकरणाला स्वयंप्रेरणेने मदत आणि सहाय्य करील.

(१३) कोणत्याही उमेदवाराकडून आचारसंहितेच्या कोणत्याही तरतुदींचे उल्लंघन झाल्यास, निवडणूक अधिकारी, त्या उमेदवारावर उचित शिस्तभंगाची कार्यवाही करील. त्याचबरोबर त्याची उमेदवारी रद्द करील. या प्रक्रियेत अंतिम निर्णय घेण्यापूर्वी, व्यथित व्यक्तीस, आपले म्हणणे मांडण्याची योग्य संधी देण्यात येईल.

(१४) 'निवडणुकीशी संबंधित अपराध' या संबंधातील भारतीय दंड संहितेच्या तरतुदी ह्या, विद्यार्थी निवडणुकीकरिता लागू असतील. आक्षेपार्ह घटना या कथित अपराध घडल्यानंतर, प्रकरण नोंदविण्यासाठी, बारा तासांच्या आत पोलिसांना कळविण्यात याव्यात.

(१५) निवडणूक प्रक्रियेदरम्यान महाविद्यालय किंवा परिसंस्था किंवा विद्यापीठ यांचे सर्व अध्यापक व अध्यापनेतर कर्मचारी यांनी निवडणूक अधिकाऱ्याने नेमून दिलेले कोणतेही काम, जबाबदारी पार पाडणे हे त्यांचे कर्तव्य असेल.

१०. **तक्रार निवारण यंत्रणा.**—(१) व्यथित विद्यार्थ्यास किंवा उमेदवारास, निवडणूक प्रक्रियेदरम्यान निवडणूक अधिकाऱ्याच्या निर्णयाच्या विरोधात, तक्रारीचे निवारण करण्याकरिता तक्रार निवारण प्राधिकरणाकडे अर्ज करता येईल.

(२) असा अर्ज, अभिकथित तक्रार केल्यापासून अठेचाळीस तासांच्या आत दाखल करता येईल.

(३) तक्रार निवारण प्राधिकरण पुढीलप्रमाणे असेल :—

(क) महाविद्यालयातील किंवा परिसंस्थेतील वर्ग प्रतिनिधी, अध्यक्ष, सचिव, महिला प्रतिनिधी आणि राखीव प्रवर्गातील प्रतिनिधी यांच्या निवडणुकीशी संबंधित विवाद किंवा तक्रार याच्या बाबतीत महाविद्यालयाचा प्राचार्य किंवा संस्थेचा संचालक ;

(ख) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद आणि विद्यापीठ विद्यार्थी परिषद यामधील वर्गप्रतिनिधी, अध्यक्ष, सचिव, महिला प्रतिनिधी, राखीव प्रवर्गातील प्रतिनिधी यांच्या निवडणुकीच्या संबंधात विवाद किंवा तक्रार यांच्या बाबतीत विद्यापीठाचा प्र.कुलगुरू.

(४) तक्रार निवारण प्राधिकरणाचा निर्णय अंतिम असेल व तो संबंधित पक्षकारांवर बंधनकारक राहील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

द. रा. कहार,
शासनाचे उप सचिव.

नमुना 'अ'

नामनिर्देशन नमुना

(परिच्छेद ८ (८) पहा)

*(जे लागू नसेल ते खोडावे)

* महाविद्यालय विद्यार्थी परिषद /

* विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद /

* विद्यापीठ विद्यार्थी परिषद निवडणूक

महाविद्यालयाचे/विद्यापीठ
विभागाचे / विद्यापीठाचे नाव.

ज्या पदासाठी उमेदवार निवडणूक
लढवत आहे त्या पदाचे नाव

*अध्यक्ष / सचिव / महिला प्रतिनिधी / राखीव प्रवर्गाचा प्रतिनिधी (—————)

उमेदवाराचे नाव (मोठ्या अक्षरात)

आडनाव

पहिले नाव

वडिलांचे / पतीचे नाव

संबंधित विद्यार्थी परिषदेच्या

निर्वाचक गण यादीतील अनुक्रमांक

वर्ग, तुकडी व शैक्षणिक वर्ष

वर्ग ————— तुकडी —————

पूर्णवेळ पाठ्यक्रम : *होय / नाही

शैक्षणिक वर्ष —————

जन्मतारीख व वय (शाळा सोडल्याचा
दाखला/स्थानांतरण प्रमाणपत्र याची
छायाप्रत सोबत जोडावी)

जन्मतारीख : / / वय : वर्षे

मागील वर्षी उत्तीर्ण झाल्याची टक्केवारी
(गुणपत्रिकेची छायाप्रत सोबत जोडावी)

————— पैकी मिळालेले एकूण गुण —————
टक्केवारी —————

आपण कोणताही अनुशेष किंवा सत्र पुढे
चालू ठेवण्याची मुभा घेतली आहे काय ?

*होय / नाही

चालू शैक्षणिक वर्षात त्याच वर्गामध्ये
आपण पुनःप्रवेश घेतला आहे काय ?

*होय / नाही

आपण राखीव प्रवर्गातून निवडणूक
लढवित आहात काय ? (असल्यास जात
प्रमाणपत्राची छायाप्रत सोबत जोडावी)

*होय / नाही

उमेदवाराचा निवासाचा पूर्ण पत्ता, संपर्क
क्रमांक व ई-मेल

प्रस्तावकाचे नाव (मोठ्या अक्षरांत)

आडनाव

पहिले नाव

वडिलांचे / पतीचे नाव

प्रस्तावकाचा वर्ग व तुकडी

वर्ग ————— तुकडी —————

शैक्षणिक वर्ष —————

संबंधित विद्यार्थी परिषदेच्या निर्वाचक गण
यादीतील अनुक्रमांक

भाग चार-ब-३९३-२अ

प्रस्तावकाचा पूर्ण पत्ता, संपर्क क्रमांक
व ई-मेल

प्रस्तावकाची सही व दिनांक सही _____ दिनांक _____

अनुमोदकाचे नाव (मोठ्या अक्षरांत) आडनाव पहिले नाव वडिलांचे / पतीचे नाव

अनुमोदकाचा वर्ग व तुकडी वर्ग _____ तुकडी _____ शैक्षणिक वर्ष _____

संबंधित विद्यार्थी परिषदेच्या निर्वाचक
गण यादीतील अनुक्रमांक

अनुमोदकाचा पूर्ण पत्ता, संपर्क क्रमांक
व ई मेल

अनुमोदकाची सही व दिनांक सही _____ दिनांक _____

उमेदवाराचे प्रतिज्ञापत्र

मी, यात यावर उल्लेख केलेला उमेदवार, या नामनिर्देशनास अनुमती देतो आणि याद्वारे असे घोषित करतो की,—

- (१) मी उच्च शिक्षणामधील प्रथम प्रवेशापासून आतापर्यंत सात शैक्षणिक वर्षे पूर्ण केलेली नाहीत;
- (२) कोणत्याही विद्यापीठ परीक्षेमध्ये अनुचित प्रकार केल्याबद्दल किंवा कोणतीही गैरवर्तणूक केल्याबद्दल सक्षम प्राधिकाऱ्याकडून मला शिक्षा देण्यात आलेली नाही;
- (३) नैतिक अधःपतनाचा अंतर्भाव असलेल्या कोणत्याही अपराधाबद्दल मला दोषसिद्ध ठरवण्यात आलेले नाही;
- (४) मी निवडणुकीची अधिसूचना वाचलेली असून मी उमेदवारीसाठीच्या विहित पात्रता शर्तीची पूर्तता करतो;
- (५) मी नामनिर्देशनाच्या नमुन्यासाठी रुपये ५०/- एवढे शुल्क भरलेले आहे (सोबत पावतीची छायाप्रत जोडावी)

ठिकाण :

दिनांक :

उमेदवाराची सही,

प्रतिज्ञापत्र

(केवळ राखीव प्रवर्गातील उमेदवारांकरिता)

मी असे घोषित करतो की, मी _____ (अनुसूचित जाती / अनुसूचित जमाती / निरधिसूचित जमाती / भटक्या जमाती / इतर मागास वर्ग) या प्रवर्गातील असून मी यासोबत, राजपत्रित अधिकाऱ्याने / महाविद्यालयाच्या प्राचार्याने / विद्यापीठ विभागाच्या प्रमुखाने साक्षांकित केलेले जात प्रमाणपत्र जोडले आहे.

ठिकाण :

दिनांक :

उमेदवाराची सही

नमुना 'ब'

प्रति,

निवडणूक अधिकारी,

खर्चाचे विवरणपत्र

[परिच्छेद ९ (३) पहा]

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (विद्यार्थी परिषदेच्या निवडणुकीच्या बाबतीत निवडणुका घेण्याची कार्यपद्धती, निवडणूक घेणारे प्राधिकरण, अशा निवडणुका घेण्यासाठीची यंत्रणा, उमेदवार आणि निवडणूक प्रशासक यांच्याकरिता आचारसंहिता, आणि तक्रार निवारण यंत्रणा) आदेश, २०१८ याच्या परिच्छेद ९(३) मधील तरतुदींनुसार मी, _____, महाविद्यालयाच्या / विद्यापीठ विभागाच्या / विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या _____ पदाच्या निवडणुकीचा उमेदवार म्हणून याद्वारे खर्चाचे विवरणपत्र सादर करीत आहे.

अनुक्रमांक	खर्चाची बाब	केलेला खर्च (रुपये)
१	लेखनसामग्रीचा एकूण खर्च	
२	परिपत्रक, प्रसिद्धिका, पत्रके, पत्रिका, इत्यादींची छपाई करण्याकरिता खरेदी केलेल्या कागदांसह एकूण छपाई खर्च (वरीलप्रमाणे लेखनसामग्रीचा खर्च वगळून)	
३	दस्तऐवजांच्या छायाप्रतींवरील एकूण खर्च	
४	एकूण प्रवास खर्च	
५	मुक्काम, अन्न, इत्यादींचा एकूण खर्च	
६	टपालाचा एकूण खर्च	
७	दूरध्वनी, भ्रमणध्वनी, लघुसंदेशसेवा, फॅक्स, ई-मेल इत्यादींचा एकूण खर्च	
८	यात यावर समाविष्ट नसलेल्या कोणत्याही इतर बाबींचा एकूण खर्च (कृपया बाबींचे नाव देखील विनिर्दिष्ट करावे.)	

एकूण बेरीज

मी निवडणुकीचा उमेदवार म्हणून वरील विवरणपत्रात नमूद केलेल्या खर्चाव्यतिरिक्त इतर कोणताही खर्च केलेला नाही. मी असे घोषित करतो की, खर्चाचे विवरणपत्र माझ्या उपरोक्त संपूर्ण माहितीप्रमाणे व विश्वासाप्रमाणे सत्य व अचूक आहे.

ठिकाण :

दिनांक :

उमेदवाराची सही

नाव _____

संबंधित विद्यार्थी परिषदेच्या निर्वाचक गणाच्या यादीतील अनुक्रमांक :

पत्ता व संपर्क तपशील _____

HIGHER AND TECHNICAL EDUCATION DEPARTMENT

Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk

Mantralaya, Mumbai 400 032, dated the 26th October 2018.

Order

MAHARASHTRA PUBLIC UNIVERSITIES ACT, 2016.

PARINI. 2018/C. R. No. 81/VISHI-2.—In exercise of the powers conferred by sub-section (11) of section 99 of the Maharashtra Public Universities Act, 2016 (Mah. Act No. VI of 2017), the Government of Maharashtra hereby, specifies the procedure for election, authority for conduct of election, mechanism for conduct of such elections, code of conduct for candidates and election administrators, and grievances redressal mechanism in respect of election to Students' Council, namely :—

1. *Short title and commencement.*—(1) This Order may be called the Maharashtra Public Universities (Procedure for Election, Authority for Conduct of Election, Mechanism for Conduct of Such Elections, Code of Conduct for Candidates and Election Administrators, and Grievances Redressal Mechanism in Respect of Election to Students' Council) Order, 2018.

(2) This order shall be come into force 29th October 2018.

2. *Definitions.*—(1) For the purposes of this order,—

(a) "Act" means Maharashtra Public Universities Act, 2016 (Mah. VI of 2017) ;

(b) "Class" means a group consisting of all students' of each division of the full-time course of a particular year ;

(c) "College Students' Council" means a College Students' Council constituted in accordance with provisions of section 99(3) of the Act ;

(d) "continuing candidate" means any candidate not elected or not excluded from the poll at any given stage of counting of votes ;

(e) "count" means all the operations involved in the counting of the first preferences recorded for candidates; or all the operations involved in the transfer of the surplus of an elected candidate; or all the operations involved in the transfer of the votes of an excluded candidate or of two or more candidates excluded together ;

(f) "Election Officer" means, in relation to College Students' Council the teacher nominated by the Principal of a college or Director of a recognized institution and in relation to University Department Students' Council and University Students' Council the teacher nominated by the Director of Students' Development ;

(g) "Election Programme" means the date-wise schedule of election programme, including date of declaration of programme, date of filing of nomination, date of withdrawal of nomination, date displaying the list of contesting candidate, date of election, date of counting and declaration of result and such other details prepared and published by the Election Officer ;

(h) "first preference" means the digit "1" standing alone opposite the name of a candidate; "second preference" means the digit "2" standing alone opposite the name of the candidate in succession to the digit "1"; "third preference" means the digit "3" standing alone opposite the name of a candidate in succession to the digits "1" and "2" and so on, on the voting paper ;

(i) "Full-time course" means and includes an undergraduate degree or post-graduate degree course approved by the university but shall not include any other certificate/diploma course, add-on course, any academic programme in distance mode/external mode and any other autonomous course offered by college or institution or university department ;

(j) "next available preference" means a second or subsequent preference recorded in consecutive numerical order for a continuing candidate, the preferences, next in order on voting paper for candidates already elected or excluded from the poll being ignored ;

(k) "non-transferable paper" means a voting paper on which no second or subsequent preference is recorded for a continuing candidate or the names of two or more candidates (whether continuing or not) are marked with the same number and are next in order of preference; or the name of the candidate next in order of preference (whether continuing or not) is marked by a number not following consecutively after some other number on the voting paper; or by two or more numbers or for any other reason it cannot be determined for which of the continuing candidates the next available preference of the elector is recorded ;

(l) "original vote" in regard to any candidate means a vote derived from a voting paper on which a first preference is recorded for that candidate ;

(m) "quota" means the number of votes sufficient to secure the election of a candidate, determined at each election by dividing the total number of valid votes cast at an election by the number of vacancies to be filled plus one at that election and by adding one to the result so arrived at, any fractional remainder in doing so shall be disregarded ;

e.g.,—

$$\text{Quota} = \frac{\text{Total number of valid votes}}{\text{number of vacancies}+1} + 1$$

Example : Number of vacancies = 5

Valid votes = 100

$$\begin{aligned} \text{Quota} &= \frac{100}{5+1} + 1 \\ &= 16.67 + 1 \\ &= 17.67 \\ &= 17 \end{aligned}$$

(17.67 shall not be rounded off to 18, because already '1' is added to the 16.67) ;

(n) "surplus" means the number of votes by which the total number of original and transferred votes, credited to any candidate, exceeds the quota;

(o) "transferable paper" means a voting paper on which, following the first preference, a second or subsequent preference is recorded in consecutive numerical order in favour of a continuing candidate;

(p) "transferred vote" in regard to any candidate means a vote derived from a voting paper on which a second or subsequent preference is recorded for that candidate;

(q) "University Students' Association" means an University Students' Association constituted as provided in section 99(4)(a) of the Act;

(r) "University Students' Council" means a University Students' Council constituted as provided in section 99(4)(b) of the Act ;

(s) "University Department Students' Council" means a University Department Students' Council constituted as provided in section 99 (2) of the Act.

(2) Words and expressions used but not defined in this order shall have the same meanings respectively assigned to them in the Act.

3. Authority for Election of Students' Councils.—(1) The principal of the college or Director of the recognized institution shall be the Authority for election of College Students' Council.

(2) The Director of Students' Development shall be the Authority for election of University Department Students' Council and University Students' Council.

4. Powers of the Election Officer to decide about Validity of Votes and Result of Elections.—(1) The Election Officer shall have the power to decide, in case of doubt, the validity or invalidity of a vote recorded;
(2) The Election Officer shall have the power to declare the result of each election.

5. Election Programme.—(1) The Director, Students' Development shall,—

(i) prepare the Election Programme in consultation with the Vice-Chancellor. Election Programme shall include detailed time-table of all activities related to elections, notifications, publications and submissions and it shall be declared on or before 31st July of the respective academic year;

(ii) ensure that University Students' Council is constituted on or before 30th September of the academic year;

(iii) in consultation with the Vice-Chancellor, undertake the process of deciding the category of reservation for each college by drawing lots as required under section 99(3)(d) of the Act and the outcome of this process shall be declared in the form of list of category of reservation for each college along with Election Programme.

(2) There shall be one common schedule for conducting elections to University Department Students' Council and College Students' Council to ensure that the election at all colleges or institutions or University Departments are held on the same working day.

(3) There shall be a gap of minimum ten clear day's between the date of official publication of duly constituted University Students' Association (i.e. Electoral College for University Students' Council) and election of University Students' Council.

6. Eligibility to Contest the Election.—(1) A candidate shall be a full-time regular student, who is registered and admitted in the academic year for a full-time approved course of the university which is offered by the college or institution or university department.

(2) The candidate shall have cleared all heads of passing of previous years without any backlog and/or benefit of Allow to Keep Term (ATKT).

(3) The student shall not be a re-admitted student in the same class.

(4) The upper age-limit for a candidate to contest the election shall be twenty-five completed years as on 30th September of that academic year.

(5) A candidate, who wants to contest the election for the representative of reserved category, shall have Caste Certificate issued by the competent authority at the time of filing of nomination for election.

7. Disqualification to Contest the Election.—A student shall not be entitled to be a member of Students' Council, if he,—

(1) has completed seven academic years from the first entry to higher education; or

(2) has been punished by the competent authority for indulging in unfair means in any university examination or for committing any misconduct; or

(3) has been convicted for any offence involving moral turpitude.

8. Procedure of Election.—(1) In case of a College or Institution, a teacher shall be nominated as an Election Officer by the Principal or Director of that College or Institution respectively. In case of the University, a teacher shall be nominated as an Election Officer by the Director of Students Development in consultation with the Pro-Vice-Chancellor. The Election Officer shall prepare and publish the provisional and final list of electoral college for each class to elect Class Representatives and students electoral college consisting of all students, who are engaged in full time studies in that college for electing President, Secretary, Lady Representative, Representative of Reserved Category for respective Students' Council. A copy of such electoral-roll shall be made available on the website of the University, College or Institution as the case may be. A hard copy of such electoral-roll shall be also made available to the candidates at the reasonable price.

(2) The voting shall be by ballot. The ballot paper shall mention the names of the candidates in the alphabetical order beginning with surnames.

(3) There shall be separate ballot boxes for Class Representatives and President, Secretary, Lady Representatives and Representatives of Reserved Category to be elected to University Department Students' Council or College Students' Council, as the case may be.

(4) A student shall have the right to vote separately for concerned Class Representative and President, Secretary, Lady Representative and Representative of Reserved Category to be elected to University Department Students' Council or College Students' Council, i.e. a student shall have the right to cast total maximum five votes.

(5) The election for University Department Students' Council and College Students' Council shall be held in accordance with the principle of simple majority votes.

(6) The election for University Students' Council shall be held in accordance with the system of proportional representation by means of single transferable vote. Each elector shall have one transferable vote.

(I) An elector in recording his vote,—

(a) shall place on his voting paper the digit 1 opposite the name of the candidate for whom he votes in the column of 'order of preference';

(b) may in addition indicate the order of his choice or preference for as many other candidates as he pleases by placing against their respective names the digits 2, 3, 4 and so on, in consecutive numerical order;

(c) shall place all preferences on his voting paper either in English or in Marathi;

(d) shall not indicate the preference in words or in roman numbers.

(II) A voting paper is invalid if,—

(a) the digit 1 standing alone, indicating a first preference, is not placed; or

(b) the digit 1 standing alone, indicating a first preference, is placed opposite the names of more than one candidate; or

(c) the digit 1 standing alone, indicating a first preference and some other digits are placed opposite the name of the same candidate; or

(d) the first preference and/or subsequent preferences are indicated in words or roman numbers or in digits of any other language except English or Marathi; or

(e) it cannot be determined for which candidate the first preference of the voter is recorded; or

(f) in an election by ballot any mark is placed by the voter by which he may afterwards be identified; or

(g) preference is indicated in any ink other than blue ink;

(h) there is any scratching, overwriting or alteration in the digits indicating the voter's preference.

(III) A valid ballot paper with next preference given to more than one candidate shall become invalid for such immediately subsequent preference.

(7) The Director of Students' Development shall prepare and publish the list of members of the University Students' Association which shall be the electoral college for electing the President, Secretary, Lady Representative and Representative of Reserved Category of the University Students' Council.

(8) A student willing to contest election shall submit the nomination in the Form 'A' appended with this Order along with non-refundable fees of Rs. 50 per nomination form.

(9) A candidate cannot contest election for more than one position at a time.

(10) Any member of the University Students' Association can contest the election for the post of President, Secretary of the University Students' Council.

(11) Any female representative of University Students' Association can contest the election for Lady Representative of University Students' Council.

(12) As per section 99 (4) (b) (iv) of the Act, rotation for representative belonging to Scheduled Caste or Scheduled Tribes or De-notified Tribes (*Vimukta Jatis*) or Nomadic Tribes or Other Backward Classes or Special Backward Category for University Students' Council shall be decided and declared well in advance by the university. Any candidate of such category, who is member of the University Students' Association can contest the election for the University Students' Council as the representative of the respective Reserved Category.

(13) Each affiliated college or recognized institution shall be the polling centre for election of the University Students' Council, where the members of the University Students' Association who are students of such affiliated college or recognized institution, as the case may be, shall vote. The Election Officer shall appoint the polling officers for each polling centre for election of the University Students' Council. Such polling officer shall be from the district other than the district in which such polling centre is situated. The college or institution where such polling centre is established shall provide necessary facilities and support.

(14) The time span for actual voting shall be four continuous clock hours to be declared by Election Officer.

(15) The Election Officer shall declare the list of voters at each polling centre who shall have to exercise their voting right only at such polling centre.

(16) The sealed ballot boxes along with relevant record shall be immediately moved to the university after the process of voting is over.

(17) The counting of votes and declaration of results shall be completed on the same day of voting in case of University Departments Students' Council and College Students' Council.

(18) Each voter must carry valid identity card of the College or Institution or University Department, as the case may be, at the time of voting. The special Identity Card shall be issued by the Election Officer of College or Institution or University Department to the elected President, Secretary, Lady Representative and Representative of Reserved Category in the format prescribed by the University. No voter shall be allowed to vote without a valid identity card.

(19) *Scrutiny of voting papers.*—(i) All voting papers shall be scrutinized by the Election Officer or by such other person or persons as may be authorized by the Election Officer. The Election Officer may delegate his power in relation to scrutiny and counting of voting papers to any other person or persons under his control.

(ii) The candidate or his agent, who shall be a voter of a particular constituency, duly authorized by him in writing on his behalf shall be entitled to be present at such scrutiny.

(iii) When there are more polling centres than one, voting papers of all the polling centres shall be first mixed up and then scrutinized by the Election Officer or such other person or persons as may be authorized by the Election Officer.

(20) *Counting of Votes.*—(i) The counting of votes of election of University Students' Council shall start on the third day of voting and after the continuous process of counting, the result shall be declared.

(ii) After the voting papers for an electoral body have been scrutinized and counted, the Election Officer or the person or persons authorized by him, shall examine the voting papers and shall sort them into parcels according to the first preference recorded for each candidate, rejecting voting papers that are invalid.

(iii) The Election Officer or the person or persons authorized by him, shall then count the number of voting papers in each parcel and shall credit each candidate with a number of votes equal to the number of valid papers on which a first preference has been recorded for such candidate. The Election Officer shall then compile the data regarding the total number of valid voting papers and determine the quota.

(iv) The candidate or his agent who shall be a voter of the particular elector college, duly authorized by him in writing on his behalf shall only be permitted to be present during counting of votes. No person other than the candidate or his authorized agent and the person involved in election process shall be allowed within a radius of reasonable distance from the place of counting.

(v) If at the end of any count, the number of votes credited to a candidate is equal to or greater than the quota, the candidate shall thereupon be declared as elected.

(vi) If at the end of any count, the number of votes credited to a candidate is greater than the quota, the surplus shall be transferred, as provided in this Order, to the continuing candidates for whom the next available preferences have been recorded on the voting papers in the parcel or sub-parcel last received by the elected candidate.

(vii) If more than one candidate has surplus, the largest surplus shall be first dealt with. If two or more candidates have equal surplus, the surplus of the candidate with the greatest number of votes at the first count at which the candidates in question have an unequal number of votes shall be first dealt with. When the number of votes credited to such candidates is equal at all counts, the Election Officer shall determine by lot which surplus he will first deal with.

(viii) The Election Officer or the person or persons authorized by him, shall not transfer a surplus when that surplus, together with any other surplus not transferred, is less than the difference,—

(a) between the votes of the candidates lowest on the poll and the votes of the next highest candidate; or

(b) between the total of the votes of the two or more candidates lowest on the poll and the votes of the next highest candidate :

Provided that, the exclusion from the poll of the aforesaid two or more candidates lowest on the poll shall not reduce the number of continuing candidates below the number of vacancies remaining to be filled.

(ix) (a) If the votes credited to an elected candidate consist of original votes only, the Election Officer or the person or persons authorized by him, shall examine all the papers contained in the parcel of the elected candidate whose surplus is to be transferred.

(b) If the votes credited to an elected candidate consist of original and transferred votes, or transferred votes only, the Election Officer or the person or persons authorized by him, shall examine the papers contained in the sub-parcel last received by the elected candidate whose surplus is to be transferred.

(c) In either case, the Election Officer or the person or persons authorized by him, shall sort the transferable papers into sub-parcels according to the next available preference recorded thereon, shall make a separate sub-parcel of the non-transferable papers and shall ascertain the number of papers in each sub-parcel of transferable papers.

(x) If the total number of papers in the sub-parcels of transferable papers is equal to or less than the surplus, the Election Officer or the person or persons authorized by him, shall transfer the whole of each sub-parcel of transferable papers to the continuing candidates as per the next available preferences indicated thereon and shall set aside as a separate parcel so many of the non-transferable papers as are not required for the quota of the elected candidate. The particular papers set aside shall be those last filed in the parcel of non-transferable papers.

(xi) If the total number of transferable papers is greater than the surplus, the Election Officer or the person or persons authorized by him, shall transfer from each sub-parcel of transferable papers to the continuing candidate indicated thereon as the elector's next available preference, the number of papers which bears the same proportion to the number of papers in the sub-parcels as the surplus bears to the total number of transferable papers.

(xii) The number of papers to be transferred from each sub-parcel shall be ascertained by multiplying the number of papers in the sub-parcel by the surplus and dividing the result by the total number of valid transferable papers.

Equation :

Total No. of surplus votes x
Actual No. of Voting Papers
transferred to the particular

candidate

Value of Votes = $\frac{\text{Total No. of valid transferable Voting Papers}}{\text{Total No. of valid transferable Voting Papers}}$

A note shall be made of the fractional part, if any, of each number so ascertained. If owing to the existence of such fractional parts, the number of papers to be transferred is less than the surplus, so many of these fractional parts taken in the order of their magnitude, beginning with the largest, as are necessary to make the total number of papers to be transferred equal to the surplus shall be reckoned as of the value

of unity and remaining fractional parts shall be ignored. If two or more fractional parts are of equal magnitude, that fractional part shall be deemed to be the largest which arises from the largest sub-parcel, and if the sub-parcels in question are equal in size, the fractional part credited to the candidate with the greatest number of votes at the first count at which the candidates in question have an equal number of votes shall be deemed to be the largest. When the number of votes credited to such candidates are equal at all counts, the Election Officer shall determine by lot which fractional part shall be deemed to be the largest.

(xiii) The particular papers transferred from each sub-parcel shall be those last filed in the sub-parcel and each paper so transferred shall be marked in such a manner as to indicate the count at which the transfer took place.

(xiv) If at the end of any count, no candidate has a surplus or if any existing surplus need not be and is not transferred and one or more vacancies remain to be filled, the Election Officer shall exclude from the poll the candidate lowest on the poll.

(xv) If the total of the votes of the two or more candidates lowest on the poll, together with any surplus not transferred, is less than the number of votes credited to the next highest candidates the Election Officer may at the same count exclude the aforesaid two or more candidates lowest on the poll :

Provided that, the exclusion of these candidates shall not reduce the number of continuing candidates, below the number of vacancies remaining to be filled.

(xvi) When two or more candidates each have the same number of votes and lowest on the poll, the candidates with the lowest number of votes at the first count at which the candidates in question have an unequal number of votes shall be excluded and when the number of votes credited to these candidates are equal at all counts, the Election Officer shall draw lots and the candidate in whose name lot is drawn would stand excluded.

(xvii) Upon the exclusion of any candidates, the Election Officer, save as hereinafter provided, shall examine all the papers credited to that candidate, shall,—

- (a) sort the transferable papers into sub-parcels according to the next available preference recorded thereon for continuing candidates ;
- (b) transfer each sub-parcel to the candidate for whom that preference is recorded; and
- (c) set aside as a separate sub-parcel the non-transferable papers.

(21) If at the end of any count, the number of elected candidates is equal to the number of vacancies to be filled, no further transfer of votes shall be made.

(22) If on the exclusion of a candidate or candidates, the number of the then continuing candidates is equal to the number of vacancies unfilled, the continuing candidates shall thereon be elected and no further transfer of votes shall be made.

(23) The order of priority of election of elected candidates shall be the order in which they are severally elected. If, at the end of any count two or more candidates are elected, the order of priority shall be according to the number of votes credited to such candidates beginning with the greatest. When the number of votes credited to two or more candidates are equal or when the candidates are elected unopposed, the order of priority of election shall be in alphabetical order.

(24) Whenever any transfer is made, each sub-parcel of paper transferred shall be placed on the top of the parcel, if any, of papers of the candidate, to whom the transfer is made and that candidate shall be credited with a number of votes equal to the number of papers transferred to him.

(25) Non-transferable papers, except such as in the transfer of a surplus may be required for the quota of the elected candidates, shall be set aside as a separate parcel together with any parcel of non-transferable papers already set aside.

(26) On the transfer of the surplus of an elected candidate, all papers not transferred to continuing candidates and not set aside as provided in the preceding clause, shall be placed together in one parcel as the quota of the elected candidate and the parcel shall be marked with the name of the elected candidate.

(27) *Result of Election, -(i)* After the scrutiny and counting is completed, the result thereof shall be reported forthwith to the Principal and Vice-Chancellor, respectively, by the Election Officer.

(ii) On the result of the election being reported as aforesaid, the result of the counting showing for each candidate, the number of first votes obtained and the successive additions, or subtractions from the number till the candidate was excluded or elected, shall be declared by the Election Officer. Immediately after the final result is prepared, the voting papers shall be sealed in a packet with the seal of one or more of the scrutinizers and then handed over to the Principal, in case of College Students' Council and to the Registrar in case of University Students' Council, University Department Students' for safe custody until the destruction of the voting papers.

9. Code of Conduct.—(1) No panels of the candidates shall be formed for the purpose of election at any stage, whatsoever.

(2) The maximum permissible expenditure per candidate for the election of Class Representative shall be Rs.1000 and for the elections of President, Secretary, Lady Representative and Representative of Reserved Category shall be Rs.5000.

(3) Each candidate shall have to submit within two weeks of the declaration of the results, the self-attested statement of expenditure in Form 'B' appended with this order along with the serially numbered self-attested copies of vouchers to the Election Officer.

(4) No candidate shall make use of any symbol or logo or photo or image of any political party, other organization and any other person, including any religious or caste or social organizations or persons during the election campaign.

(5) No candidate shall be allowed to carry out procession or rally in the college or institution or University campus during the election campaign.

(6) Entry to the College or institution or University campus without a valid identity card of that college or institution or University shall be strictly prohibited on the day of polling.

(7) The use of public address system and vehicles and any other conveyance for the purpose of election campaign shall be prohibited on the campus of the college or institution or university.

(8) The Election Officer shall notify the designated display places in the campus which can be used by the candidates for hoarding their posters. The allocation of space at such designated display places to the candidates shall be decided by the Election Officer. The size and form of poster shall be decided by the Election Officer.

(9) No candidate shall indulge in, nor shall abate any activity, which may aggravate differences or create mutual hatred, rivalry and tension among groups of students.

(10) No candidate and his supporters shall deface or cause any destruction to the property of college or institution or university in the manner whatsoever it may be.

(11) The entry to any unauthorized person on the campus of the college or institution or university and at the polling centre shall be strictly prohibited during the entire process of election.

(12) Each candidate shall undertake to proactively support and assist the Authorities in maintaining peace and harmony on the campus of the college or institution or university during the process of election.

(13) In case of contravention of any of the provisions of code of conduct by any candidate, the Election Officer may initiate appropriate disciplinary action in addition to the revocation of his candidature. The aggrieved person shall be given due opportunity of being heard before taking the final decision in this process.

(14) The provisions of Indian Penal Code relating to "Offences relating to elections" shall be applicable to these students' elections. Objectionable incidences may be reported to the police within twelve hours after alleged commission of offence for registering the case.

(15) It shall be the duty of all teaching and non-teaching staff of the college or institution or university to undertake any work, responsibility assigned by the Election Officer in the process of elections.

10. Grievance Redressal Mechanism.—(1) An aggrieved student or candidate may prefer an application for grievance redressal to the Grievance Redressal Authority against the decision of Election Officer during the process of election.

(2) Such application can be preferred within a period of forty-eight hours from the occurrence of the alleged grievance.

(3) The Grievance Redressal Authority shall be as under :—

(a) Principal of College or Director of Institution in case of disputes or grievances related to election of Class Representatives, President, Secretary, Lady Representative and Representative of Reserved Category in the College or Institution.

(b) The Pro-Vice-Chancellor of the university in case of disputes or grievances related to election of Class Representatives, President, Secretary, Lady Representative, Representative of Reserved Category in the University Department Students' Council and the University Students' Council.

(4) The decision of the Grievance Redressal Authority shall be final and binding on the parties concerned.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

D. R. KAHAR,
Deputy Secretary to Government.

FORM 'A'
Nomination Form

[See Para 8(8)]

*(Strike off whichever is not applicable)

Election to *College Students' Council /
***University Department Students' Council /**
***University Students' Council**

Name of the
*College/University
Department/University

Name of the Post for which the candidate is contesting election *President/Secretary/Lady Representative/
Representative of Reserved Category (.....)

Name of Candidate (in Capital letters) : Surname First Name Father's/Husband's Name
.....

Serial No. In the List of
Electoral College of respective
students council

Class, division and academic year Class..... Division.....
Course Full Time: *Yes/No
Academic Year.....

Date of Birth and Age (attach photocopy of LC/TC) Date of Birth: / / Age in Years.....

Percentage of Passing in the previous year (attach photocopy of the mark list) Total marks obtainedout of Percentage.....

Have you kept any backlog or ATKT? *Yes / No

Have you taken readmission in the same class in the current academic year? *Yes / No

Are you contesting election for reserved category (If yes attach a photocopy of the caste certificate) *Yes/No

Full Residential Address of
Candidate with contact number
and e-mail

Name of Proposer(in Capital letters) Surname First Name Father's/Husband's Name
.....

Class and division of the Proposer: Class..... Division..... Academic Year.....

Serial No. In the list of the
Electoral College of respective
students council

Full Address of Proposer with
contact number and e-mail

Signature of Proposer and
Date

SignatureDate.....

Name of Secunder (in Capital
letters)

Surname First Name Father's/Husband's Name
.....

Class and division of the
Secunder:

Class..... Division..... Academic Year.....

Serial No. In the list of the
Electoral College of respective
students council

Full Address of Secunder with
contact number and e-mail

Signature of Secunder and
Date

SignatureDate.....

Declaration by the Candidate

I, the candidate mentioned hereinabove, assent to this nomination and hereby declare that—

- (1) I have not yet completed seven academic years from the first entry to higher education;
- (2) I have not been punished by the competent authority for indulging in unfair means in any university examination or for committing any misconduct;
- (3) I have not been convicted for any offence involving moral turpitude;
- (4) I have read the notification of election and I fulfil the prescribed eligibility conditions for the candidature;
- (5) I have paid Rs.50 towards Fees of Nomination form (attach photocopy of the receipt)

Place :

.....

Date :

Signature of Candidate.

Declaration

(Only for Candidates belonging to Reserved Category)

I declare that I belong to category (SC/ST/DT/NT/OBC) and I have annexed herewith Caste Certificate attested by the Gazetted Officer/Principal of College/Head of the University Department.

Place:

.....

Date:

Signature of Candidate.

FORM 'B'

To,
The Election Officer,

.....
.....

Statement of Expenditure

[See Para 9(3)]

In accordance with the provision of Para 9(3) of the Maharashtra Public Universities (Procedure for Election, Authority for Conduct of Election, Mechanism for Conduct of Such Elections, Code of Conduct for Candidates and Election Administrator and Grievances Redressal Mechanism in respect of Election to Students' Council) Order, 2018, I, a candidate for election to the post of of College/University Department/University Students' Council, hereby submit the Statement of Expenditure.

Sr.No.	Item of Expenditure	Expenditure Incurred (Rs.)
1	Total cost of stationery	
2	Total printing cost including paper purchased for printing circular, handouts, cards, pamphlets, etc. (excluding stationery cost as above)	
3	Total cost of photo copying of documents	
4	Total travel cost	
5	Total cost of stay, food, etc.	
6	Total cost of postage,	
7	Total cost of telephone, mobile, SMS, fax, e-mail, etc.	
8	Total cost of any other items not covered hereinabove. (Please specify the names of items also).	
Grand Total . .		

I have not incurred any expenditure as a candidate for the election other than those stated in the statement above. I declare that the aforesaid statement of expenditure is true and correct to the best of my knowledge and belief.

Place:

.....

Date:

Signature of Candidate.

Name.....

Serial No. In the list of Electoral College of the respective students' council:

Address and contact details

.....

ON BEHALF OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, PRINTED AND PUBLISHED BY I/C DIRECTOR SHRI MANOHAR SHANKAR GAIKWAD, PRINTED AT GOVERNMENT CENTRAL PRESS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 AND PUBLISHED AT DIRECTORATE OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATIONS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 EDITOR : I/C DIRECTOR SHRI MANOHAR SHANKAR GAIKWAD.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-ब

वर्ष ४, अंक १३८(३), शुक्रवार, ऑक्टोबर २६, २०१८, कार्तिक ४, शके १९४०

असाधारण क्रमांक ३९४

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-ब

वर्ष ४, अंक १३८(३)]

शुक्रवार, ऑक्टोबर २६, २०१८/कार्तिक ४, शके १९४०

[पृष्ठ ४, किंमत : रुपये ९.००

असाधारण क्रमांक ३९४

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमान्वये तयार केलेले
(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक २६ ऑक्टोबर २०१८

अधिसूचना

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६.

क्रमांक परिनि-२०१८/प्र.क्र.१०३/विशि-२.—महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ (२०१७ चा महा. अधि. ६) याच्या कलम ७२ चे पोट-कलम (१०) तसेच कलम ९९ च्या पोट-कलम (२) चा खंड (च), पोट-कलम (३) चा खंड (च) व पोट-कलम (४) च्या खंड (ख) च्या उप खंड (पाच) यांद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्र शासन, याद्वारे उक्त अधिनियमान्वये राष्ट्रीय सेवा योजनेमधील, राष्ट्रीय छात्रसेनेमधील विद्यार्थी परिषदेवरील क्रीडा व सांस्कृतिक उपक्रमांमधील विद्यार्थ्यांच्या नामनिर्देशनाशी संबंधित पुढील परिनियम विहित करित आहे :—

सन २०१८ चा एकरूप परिनियम क्रमांक ७.

१. **संक्षिप्त नाव.**— या परिनियमास, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (राष्ट्रीय सेवा योजनेतील, राष्ट्रीय छात्रसेनेतील, विद्यार्थी परिषदेवरील क्रीडा व सांस्कृतिक उपक्रमांमधील विद्यार्थ्यांचे नामनिर्देशन) एकरूप परिनियम, २०१८, असे म्हणावे.

२. **विविध विद्यार्थी परिषदांवरील विद्यार्थ्यांचे नामनिर्देशन.**— महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ (सन २०१७ चा महा. अधि. ६) यांच्या संबंधित तरतुदींन्वये राष्ट्रीय सेवा योजना, राष्ट्रीय छात्रसेना, विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषदेचे किंवा महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेचे किंवा विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेचे क्रीडा व सांस्कृतिक उपक्रम यांमधून करण्यात येणारे नामनिर्देशन हे, यात यापुढे विहित केल्याप्रमाणे मागील शैक्षणिक वर्षातील संबंधित उपक्रमांमधील विद्यार्थ्यांच्या उच्चस्तरीय उत्कृष्ट कामगिरीच्या आधारावर कुलगुरुमार्फत करण्यात येईल :—

(१) **राष्ट्रीय सेवा योजनेमधून** :—विद्यार्थ्याने नावनोंदणीकृत स्वयंसेवक म्हणून राष्ट्रीय सेवा योजना उपक्रमामध्ये किमान एका वर्षाकरिता भाग घेतला असला पाहिजे आणि त्या वर्षभरात त्याची किमान १२० तास इतकी उपस्थिती असली पाहिजे आणि त्याने किमान सात

(१)

दिवसांच्या एका शिबिरास उपस्थित राहिले असले पाहिजे. अशा विद्यार्थ्याने मागील वर्षामध्ये, त्या महाविद्यालयाचा किंवा परिसंस्थेचा किंवा यथास्थिति, विद्यापीठ विभागाचा राष्ट्रीय सेवा योजनेचा स्वयंसेवक म्हणून प्रादेशिक किंवा राज्य किंवा राष्ट्रीय किंवा आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील शिबिरे, स्पर्धा, संचलने आणि कोणत्याही अन्य प्रासंगिक कार्यक्रमांमध्ये सहभागी होऊन अत्युच्च कामगिरी व यश संपादन केलेले असले पाहिजे.

(२) **राष्ट्रीय छात्रसेनेमधून :-** विद्यार्थ्याने, किमान एका वर्षाकरिता वरिष्ठ स्तरावरील औपचारिक राष्ट्रीय छात्रसेना प्रशिक्षण घेतलेले असले पाहिजे आणि तो राष्ट्रीय छात्र सेनेच्या किमान ७५ टक्के संचलनांना उपस्थित राहिलेला असला पाहिजे आणि त्याने राष्ट्रीय छात्र सेनेच्या किमान एका वार्षिक प्रशिक्षण शिबिरास उपस्थित राहिलेले असले पाहिजे. अशा विद्यार्थ्याने मागील वर्षामध्ये राष्ट्रीय छात्रसेना 'बी' किंवा 'सी' प्रमाणपत्र परीक्षेमध्ये किंवा महाविद्यालयाचा किंवा परिसंस्थेचा किंवा यथास्थिति, विद्यापीठ विभागाचा राष्ट्रीय छात्रसैनिक म्हणून प्रादेशिक किंवा राज्य किंवा राष्ट्रीय किंवा आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील शिबिरे, स्पर्धा, संचलने आणि इतर प्रासंगिक कार्यक्रमांमध्ये सहभागी होऊन अत्युच्च कामगिरी व यश संपादन केलेले असले पाहिजे.

(३) **क्रीडा उपक्रमांमधून :-** विद्यार्थ्याने आंतरमहाविद्यालयीन क्रीडा महोत्सवांमध्ये किमान एकदा महाविद्यालयाचे प्रतिनिधित्व केलेले असले पाहिजे. अशा विद्यार्थ्याने मागील वर्षामध्ये विद्यापीठाने किंवा भारतीय विद्यापीठ संघाने किंवा राज्य शासनाच्या किंवा केंद्र सरकारच्या प्राधिकरणांनी आयोजित केलेले आंतरमहाविद्यालयीन किंवा आंतरक्षेत्रीय किंवा आंतर-विद्यापीठीय क्रीडा महोत्सव स्पर्धा, प्रासंगिक कार्यक्रम यांमध्ये त्या महाविद्यालयाचे किंवा परिसंस्थेचे किंवा यथास्थिति विद्यापीठाचे प्रतिनिधी म्हणून व्यक्तिगतरीत्या अथवा त्या महाविद्यालयाचा किंवा परिसंस्थेचा किंवा विद्यापीठ विभागांचा संघ प्रतिनिधी म्हणून अत्युच्च कामगिरी व यश संपादन केलेले असले पाहिजे परंतु जर त्या महाविद्यालयात किंवा परिसंस्थेत किंवा यथास्थिति, विद्यापीठ विभागात, एखाद्या विवक्षित क्रीडा प्रकाराकरिता सुविधा उपलब्ध नसतील तर, वरीलप्रमाणे क्रीडा कार्यक्रमांमध्ये सहभागी होणारा विद्यार्थी, जरी तो त्या महाविद्यालयाचे किंवा परिसंस्थेचे किंवा यथास्थिति, विद्यापीठ विभागाचे प्रतिनिधित्व करीत नसेल तरी, तो अशा नामनिर्देशनासाठी पात्र असल्याचे मानण्यात येईल.

(४) **सांस्कृतिक उपक्रमांमधून :-** विद्यार्थ्याने, मागील वर्षामध्ये महाविद्यालयीन किंवा आंतरक्षेत्रीय किंवा आंतर-विद्यापीठीय किंवा राज्य वा राष्ट्रीय वा आंतरराष्ट्रीय स्तरावर विद्यापीठाने किंवा भारतीय विद्यापीठ संघाने किंवा राज्य शासनाच्या किंवा केंद्र सरकारच्या कोणत्याही प्राधिकरणांनी आयोजित केलेल्या, नृत्य, नाट्य, संगीत, वक्तृत्व, वादविवाद, साहित्य, ललित कला, यांसारख्या सांस्कृतिक स्पर्धांमध्ये व प्रासंगिक कार्यक्रमांमध्ये (युवकमहोत्सव, इंद्रधनुष्य, राज्य किंवा राष्ट्रीय युवक महोत्सव यांसारखे कार्यक्रम) त्या महाविद्यालयाचे किंवा परिसंस्थेचे किंवा यथास्थिती विद्यापीठ विभागाचे प्रतिनिधी म्हणून व्यक्तिगतरीत्या किंवा त्या महाविद्यालयाचा किंवा परिसंस्थेचा किंवा यथास्थिती, विद्यापीठ विभागाचा संघ प्रतिनिधी म्हणून अत्युच्च कामगिरी किंवा यश संपादन केलेले असले पाहिजे.

३. नामनिर्देशित करावयाचे विद्यार्थी हे मागील वर्षामध्ये कोणत्याही अनुशेषाशिवाय किंवा सत्र पुढे चालू ठेवण्याच्या अनुमतीचा (एटीकेटीचा) लाभ न घेता सर्व प्रमुख विषय उत्तीर्ण झालेले असले पाहिजेत.

४. विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेचा अध्यक्ष, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ (सन २०१७ चा महा. अधि. ६) याच्या संबद्ध तरतुदींन्वये, संचालक, विद्यार्थी विकास याच्याशी विचारविनिमय करून, विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेसाठी अशा विद्यार्थ्यांना नामनिर्देशित करील. या प्रयोजनार्थ, सर्व महाविद्यालयांतील, परिसंस्थेतील व विद्यापीठ विभागातील राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या, राष्ट्रीय छात्र सेनेच्या, क्रीडा व सांस्कृतिक उपक्रमांच्या नामनिर्देशित केलेल्या विद्यार्थ्यांची यादी विद्यापीठामध्ये एकत्रित करण्यात येईल आणि त्यानंतर त्या प्रवर्गातील अत्युच्च कामगिरी व यश संपादन केलेल्या विद्यार्थ्यांना नामनिर्देशित करण्यात येईल.

५. नामनिर्देशित करताना, अत्युच्च कामगिरी किंवा यश संपादन केलेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या समान झाली असेल अशा बाबतीत, मागील वर्षामध्ये परीक्षेत उच्चतर गुण, टक्केवारी, किंवा यथास्थिती, श्रेणी ज्या उमेदवाराने मिळवलेली असेल त्या उमेदवारास नामनिर्देशनासाठी प्राधान्य देण्यात येईल, आणि जर त्यानंतरही ती संख्या समान राहत असेल तर, मागील वर्षात उच्च शैक्षणिक कामगिरी केलेल्या उमेदवारास प्राधान्य देण्यात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

द. रा. कहार,
शासनाचे उप सचिव.

HIGHER AND TECHNICAL EDUCATION DEPARTMENT

Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk
Mantralaya, Mumbai 400 032, dated the 26th October 2018.

NOTIFICATION

MAHARASHTRA PUBLIC UNIVERSITIES ACT, 2016.

No. PARINI- 2018/C. R. No. 103/VISHI-2.— In exercise of the powers conferred by sub-section (10) of section 72 read with clause (f) of sub-section (2), clause (f) of sub-section (3) and sub-clause (v) of clause (b) of sub-section (4) of section 99 of the Maharashtra Public Universities Act, 2016 (Mah. Act No. VI of 2017), the Government of Maharashtra hereby, prescribes the following Uniform Statute relating to nomination of students from National Service Scheme, National Cadet Corps, Sports and Cultural activities on Students' Council, namely :—

UNIFORM STATUTE NO. 7 OF 2018.

1. Short title.—This Statute may be called the Maharashtra Public Universities (Nomination of students from National Service Scheme, National Cadet Corps, Sports and Cultural activities on Students' Council) Uniform Statute, 2018.

2. *Nomination of students on Students Council* :— The nomination from National Service Scheme, National Cadet Corps, Sports and Cultural Activities to University Department Students' Council/ College Students' Council / University Students' Council shall be done by the Vice Chancellor on the basis of outstanding performance of the highest level by a student in the respective activities in the preceding academic year as prescribed herein below –

(1) *From National Service Scheme* :—The student shall have participated for at least one year in the National Service Scheme programme as enrolled volunteer and shall have attended minimum 120 hours of work in the year and attended at least one camp of minimum seven days duration. Such student shall have the highest level of performance/achievement in the participation of camps, competitions, parades and any other event at Regional / State / National / International level as National Service Scheme volunteer of the college or institution or University Department, as the case may be, in the preceding year.

(2) *From National Cadet Corps* :—The student shall have undergone formal NCC training in Senior Division for at least one year and shall have attended at least 75% of NCC parades and shall have attended at least one NCC Annual Training Camp (ATC). Such student shall have the highest level of performance/ achievement in the NCC 'B' / 'C' certificate examination and/or in the participation of camps, competitions, parades and other event at Regional / State / National / International level as NCC Cadet of the college or institution or University Department, as the case may be in the preceding year.

(3) *From Sports* :—The student shall have represented the college in the inter-collegiate tournaments at least once. Such student shall have the highest level of performance/achievement as the individual or team representative of the College/ institution /University Departments in the sports tournaments, competitions, events at the inter-collegiate / inter-zone / inter-university sports tournaments organized by the university or Association of Indian Universities or the State or Central Government authorities as the representatives of the college or institution or University, as the case may be, in the preceding year :

Provided that, in case of non-availability of the facilities at the college or institution or University Department, as the case may be for a particular type of sports, a student participating in the sports event as above shall be considered eligible for such nomination, even if he is not representing the college or institution or University Department, as the case may be.

(4) *From Cultural Activities* :—A student shall have the highest level of performance/achievement as an individual or team representative of college or institution or University Department, as the case may be, in the cultural competitions and events such as dance, drama, music, elocution, debate,

literature, fine arts, etc. organized by the University or Association of Indian Universities or any State or Central Government Authorities (events like – youth festival, *Indradhanushya*, State or National youth festival) at the inter-collegiate or inter-zone or inter-university or State or National or International level as the representatives of the college or institution or University Department, as the case may be, in the preceding year.

3. The student to be nominated shall have cleared all heads of passing in the preceding year without any backlog and / or benefit of ATKT.

4. The President of University Students' Council shall nominate such students to University Students' Council in consultation with Director of Students' Development. For this purpose, the list of nominated students of N.S.S., N.C.C., Sports and Cultural Activities of all colleges, institutions and University Departments shall be collected at the University and therefrom the student with highest level of performance/achievement in that category shall be nominated.

5. While making the nominations, in case of equality of the highest performance/achievement, the candidate of higher class in the preceding year shall be given preference in nomination and if equality persists even thereafter, the candidate with higher academic performance in the preceding year shall be given preference.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

D. R. KAHAR,

Deputy Secretary to Government.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-ब

वर्ष ४, अंक १३८(४), शुक्रवार, ऑक्टोबर २६, २०१८, कार्तिक ४, शके १९४०

असाधारण क्रमांक ३९५

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-ब

वर्ष ४, अंक १३८(४)]

शुक्रवार, ऑक्टोबर २६, २०१८/कार्तिक ४, शके १९४०

[पृष्ठे ४, किंमत : रुपये ९.००

असाधारण क्रमांक ३९५

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमान्वये तयार केलेले
(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरू चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक २६ ऑक्टोबर २०१८.

अधिसूचना

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६.

क्रमांक परिनि.२०१८/प्र.क्र.१०४/विशि-२.—महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ (२०१७ चा महा. ६) याच्या कलम ७१ चे पोट-कलम (१२) आणि कलम ७२ चे पोट-कलम (१०) यांद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्र शासन, याद्वारे, विद्यापीठ, महाविद्यालये आणि मान्यताप्राप्त परिसंस्था यांमधील विद्यार्थी परिषदेची कार्ये व कर्तव्ये यांच्याशी संबंधित एकरूप परिनियम विहित करीत आहे :—

सन २०१८ चा एकरूप परिनियम क्रमांक ५.

१. **संक्षिप्त नाव.**— या परिनियमास, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (विद्यापीठ, महाविद्यालये आणि मान्यताप्राप्त संस्था यांमधील विद्यार्थी परिषदेची कार्ये व कर्तव्ये) एकरूप परिनियम, २०१८ असे म्हणावे.

२. **विद्यार्थी परिषदेची कार्ये व कर्तव्ये —**

विद्यार्थी परिषदेची कार्ये व कर्तव्ये पुढीलप्रमाणे असतील :—

(१) विद्यार्थ्यांच्या कल्याणाकडे लक्ष देणे;

(२) महाविद्यालय व मान्यताप्राप्त परिसंस्था किंवा विद्यापीठ विभाग व विद्यापीठस्तरावर घटित झालेल्या विविध विद्यार्थी संघटना व कला मंडल, जिमखाना समिती, वक्तृत्व व वादविवाद समिती, वाडमय समिती, इत्यादी यांसारख्या समित्या यांच्या अभ्यासेतर उपक्रमांना प्रोत्साहन देणे व समन्वय प्रस्थापित करणे;

- (३) विद्यार्थ्यांमध्ये लोकशाही दृष्टिकोन, नागरिकत्वाची जाणीव आणि एकतेची भावना वाढीस लावणे;
- (४) विद्यार्थ्यांमध्ये नैतिक मूल्ये, मानवता आणि राष्ट्रवाद या जाणिवा बिंबवण्यास प्रोत्साहन देणे;
- (५) समाजाच्या व राज्याच्या उन्नतीसाठी सौहार्दाची आणि बांधीलकीची भावना वृद्धिंगत करणे;
- (६) महाविद्यालय व मान्यताप्राप्त परिसंस्था किंवा विद्यापीठाच्या परिसरात विद्यार्थ्यांमध्ये शिस्त वाढीस लावणे व ती अबाधित ठेवणे;
- (७) विद्यार्थ्यांच्या सांस्कृतिक, सामाजिक आणि व्यक्तिमत्त्व विकासाला उत्तेजन देण्यासाठी विविध उपक्रमांचे आयोजन करणे;
- (८) आपल्या अधिकारक्षेत्रात विद्यार्थ्यांच्या अडचणी व तक्रारींचे निवारण करण्यासाठी सक्रियपणे सहाय्य करणे;
- (९) संबंधित सक्षम प्राधिकाऱ्यांना विद्यार्थ्यांच्या कल्याणासाठी नवप्रवर्तक विचार व योजना सुचविणे;
- (१०) समाजामध्ये विद्यापीठ किंवा महाविद्यालय किंवा परिसंस्था यांच्याप्रती सद्भावना व धारणा वाढीस लावण्यासाठी योगदान देणे;
- (११) विद्यापीठ/महाविद्यालय/परिसंस्था यांच्या प्रशासनास, शिस्त, सुरक्षा व विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षिततेचे प्रश्न यांबाबत योग्य ते उपाय योजण्यासाठी सुचविणे;
- (१२) शिक्षणामधील गुणवत्ता उंचावण्यासाठी आणि उत्कृष्टता आणण्यासाठी योग्य त्या उपाययोजना सुचविणे;
- (१३) वेगवेगळ्या क्रीडा, सांस्कृतिक व इतर दूरस्थ सेवादायी कार्यक्रमांमध्ये विद्यार्थ्यांना अधिकाधिक सहभागी होण्यास उत्तेजन देणे;
- (१४) विद्यार्थ्यांसाठी मूलभूत सुख-सोयी व सुविधा यांबाबत तरतूद करण्यासाठी आटोकाट प्रयत्न करणे;
- (१५) विविध प्रकारच्या प्रतिसाद (फीड-बॅक) यंत्रणा तयार करण्याच्या व त्या राबविण्याच्या प्रक्रियेत सहाय्य करणे;
- (१६) विद्यार्थ्यांच्या कल्याणासाठी वेगवेगळ्या कार्यक्रमांचे आयोजन करणे;
- (१७) विद्यार्थी परिषदेच्या उपक्रमांचा वार्षिक अहवाल तयार करणे व त्याची एक प्रत विद्यापीठाच्या विद्यार्थी विकास मंडळासह प्राचार्य किंवा संचालक किंवा यथास्थिति प्र-कुलगुरू यांना सादर करणे;
- (१८) प्राचार्य किंवा संचालक किंवा यथास्थिति प्र-कुलगुरू यांनी सोपविलेली असतील अशी इतर कार्ये व कर्तव्ये पार पाडणे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

द. रा. कहार,
शासनाचे उप सचिव.

HIGHER AND TECHNICAL EDUCATION DEPARTMENT

Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk
Mantralaya, Mumbai 400 032, dated the 26th October 2018.

NOTIFICATION

MAHARASHTRA PUBLIC UNIVERSITIES ACT, 2016.

No. PARINI- 2018/C. R. No. 104/VISHI-2.—In exercise of the powers conferred by sub-section (10) of section 72 read with sub-section (12) of section 71 of the Maharashtra Public Universities Act, 2016 (Mah. Act. No. VI of 2017), the Government of Maharashtra hereby, prescribes the uniform Statute, relating to functions and duties of Students' Council in university, colleges and recognized institutions, namely :—

UNIFORM STATUTE NO. 5 OF 2018.

1. Short title.—This Statute may be called the Maharashtra Public Universities (Functions and Duties of Students' Council in University, Colleges and Recognized Institutions) Uniform Statute, 2018.

2. Functions and duties of the Students' Council—

The Students' Council shall have the following functions and duties, namely :—

- (1) to look after the welfare of the students;
- (2) to promote and coordinate the extra-curricular activities of different students associations and committees which are constituted at the college and recognized institution or university department and university level, like Art circle, Gymkhana committee, Elocution and Debate committee, Literary committee, etc.;
- (3) to promote democratic outlook, civic sense and spirit of oneness amongst students;
- (4) to inculcate sense of moral values, humanities and nationalism among students;
- (5) to promote sense of belonging and commitment to betterment of society and State;
- (6) to promote and maintain discipline among the students on the campus;
- (7) to organize various activities for promoting cultural, social and personality development of the students;
- (8) to assist proactively in resolving the difficulties and grievances of the students within its jurisdiction;
- (9) to suggest innovative ideas and schemes for students' welfare to the respective competent authorities;
- (10) to contribute in developing goodwill and perception about the University or college or institution in the society;
- (11) to suggest the administration of the University/college/institution about appropriate steps to be taken regarding the discipline, security and safety issues of students;
- (12) to suggest appropriate measures for elevating quality and excellence in education;
- (13) to promote more participation of students in different events of sports, culture and other outreach programmes;
- (14) to strive for provisions of the basic amenities and facilities to the students;

(15) to assist in the process of framing and implementation of different types of feedback mechanisms;

(16) to organize various programmes for the welfare of the students;

(17) to prepare the annual report of the activities of the Students' Council and submit the same to the Principal or Director or Pro-Vice-Chancellor, as the case may be, with a copy to the Board of Students' Development of the University;

(18) to perform such other functions and duties as may be assigned to it by Principal or Director or Pro-Vice-Chancellor, as the case may be.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

D. R. KAHAR,
Deputy Secretary to Government.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-ब

वर्ष ४, अंक १३८(५), शुक्रवार, ऑक्टोबर २६, २०१८, कार्तिक ४, शके १९४०

असाधारण क्रमांक ३९६

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-ब

वर्ष ४, अंक १३८(५)]

शुक्रवार, ऑक्टोबर २६, २०१८/कार्तिक ४, शके १९४०

[पृष्ठ ४, किंमत : रुपये ९.००]

असाधारण क्रमांक ३९६

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमान्वये तयार केलेले
(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक २६ ऑक्टोबर २०१८

अधिसूचना

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६.

क्रमांक परिनि-२०१८/प्र.क्र.१०५/विशि-२.-महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ (सन २०१७ चा महा.६) याच्या कलम ७२ चे पोट-कलम (१०) तसेच कलम ९९ चे पोट-कलम (१०) यांद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्र शासन याद्वारे विद्यापीठ, महाविद्यालये व मान्यताप्राप्त संस्था यांमधील विद्यार्थी परिषदेच्या बैठकींचे कामकाज चालविण्याच्या कार्यपद्धतीशी संबंधित एकरूप परिणियम विहित करित आहे :-

सन २०१८ चा एकरूप परिणियम क्रमांक ६.

१. **संक्षिप्त नाव.**— या परिणियमास, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (विद्यापीठांमधील, महाविद्यालयांमधील व मान्यताप्राप्त परिसंस्थांमधील विद्यार्थी परिषदेच्या बैठकींचे कामकाज चालविण्याची कार्यपद्धती) एकरूप परिणियम, २०१८ असे म्हणावे.

२. **विद्यार्थी परिषदेच्या बैठकींचे कामकाज चालविण्याची कार्यपद्धती.**—(१) महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेचा सचिव, महाविद्यालयाच्या किंवा यथास्थिती, परिसंस्थेच्या प्राचार्याच्या किंवा संचालकाच्या आणि महाविद्यालयाच्या विद्यार्थी परिषदेच्या अध्यक्षाच्या पूर्व परवानगीने महाविद्यालयाच्या विद्यार्थी परिषदेची बैठक बोलावील. बैठक बोलावण्याची नोटीस, बैठक घेण्याच्या किमान स्पष्ट आठ दिवस अगोदर बैठकीच्या कार्यसूचीसह पाठविण्यात येईल. निकडीच्या परिस्थितीत, नोटीशीचा कालावधी हा, किमान स्पष्ट तीन दिवस इतका राहील.

(२) महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेचा सचिव, महाविद्यालयाच्या किंवा यथास्थिती, परिसंस्थेच्या प्राचार्याशी किंवा संचालकाशी विचारविनिमय करून, बैठकीची कार्यसूची तयार करील.

- (३) महाविद्यालयाचा प्राचार्य किंवा यथास्थिती, परिसंस्थेचा संचालक हा, महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेच्या पहिल्या बैठकीचा अध्यक्ष असेल. महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेचा सचिव सदर बैठकीत सचिवीय सेवा देईल.
- (४) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषदेचा सचिव, संचालक, विद्यार्थी विकास आणि अध्यक्ष, विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद यांच्या पूर्व परवानगीने विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषदेची बैठक बोलावील.
- (५) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषदेचा सचिव, संचालक, विद्यार्थी विकास याच्याशी विचारविनिमय करून बैठकीची कार्यसूची तयार करील.
- (६) संचालक, विद्यार्थी विकास हा विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषदेच्या पहिल्या बैठकीचा अध्यक्ष असेल. विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषदेचा सचिव, सदर बैठकीत सचिवीय सेवा देईल.
- (७) विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेचा सचिव, विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या अध्यक्षाच्या पूर्वपरवानगीने विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेची बैठक बोलावील.
- (८) विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेचा सचिव, प्र-कुलगुरूशी विचारविनिमय करून, बैठकीची कार्यसूची तयार करील.
- (९) कुलगुरू, विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या पहिल्या बैठकीचे अध्यक्ष असतील. विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेचा सचिव बैठकीमध्ये सचिवीय सेवा देईल.
- (१०) विद्यार्थ्यांच्या परिषदांची बैठक, दर तीन महिन्यांनी किमान एकदा होईल.
- (११) विद्यार्थी परिषदेच्या बैठकीची गणपूर्ती ही एकूण सदस्य संख्येच्या एक तृतीयांश इतकी असेल. जर गणपूर्ती नसेल तर, बैठक अर्ध्या तासाकरिता स्थगित करण्यात येईल आणि अशा स्थगितीनंतर घेतलेल्या बैठकीसाठी कोणत्याही गणपूर्तीची आवश्यकता असणार नाही.
- (१२) अध्यक्षाच्या अनुपस्थितीत उपस्थित असलेल्या सदस्यांनी त्यांच्यामधून निवड केलेली व्यक्ती ही, बैठकीची अध्यक्ष असेल.
- (१३) कार्यसूचीवरील संपूर्ण प्रस्तावांवर उपस्थित सदस्यांच्या साध्या बहुमताने निर्णय घेण्यात येईल. अध्यक्षास मतदान करता येईल. मतांची संख्या समसमान झाल्यास अध्यक्षास निर्णायक मत देता येईल.
- (१४) संबंधित विद्यार्थी परिषदेचा सचिव, त्यांच्या कार्याचा अर्थसंकल्प तयार करील आणि तो सर्वसाधारणपणे पूर्ववर्ती वित्तीय वर्षाच्या जानेवारी किंवा फेब्रुवारी या महिन्यातील बैठकीत मांडील.
- (१५) संबंधित विद्यार्थी परिषदेचा सचिव, बैठक संपल्यानंतर लगेच बैठकीचे कार्यवृत्त तयार करील आणि ते मान्यतेसाठी अध्यक्षास सादर करील.
- (१६) विद्यार्थी परिषदेची मान्यताप्राप्त कार्यवृत्ते आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी प्राचार्य किंवा संचालक किंवा संचालक, विद्यार्थी विकास यांच्याकडे पाठविण्यात येतील.
- (१७) वर्षाच्या शेवटच्या बैठकीमध्ये, विद्यार्थी परिषदेच्या कार्याचा अहवाल तयार करण्यात येईल आणि तो प्राचार्य किंवा संचालक किंवा संचालक, विद्यार्थी विकास यांच्याकडे सादर करण्यात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

द. रा. कहार,
शासनाचे उप सचिव.

HIGHER AND TECHNICAL EDUCATION DEPARTMENT

Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk
Mantralaya, Mumbai 400 032, dated the 26th October 2018

NOTIFICATION

MAHARASHTRA PUBLIC UNIVERSITIES ACT, 2016.

No. PARINI- 2018/C. R. No. 105/VISHI-2.—In exercise of the powers conferred by sub-section (10) of section 72 read with sub-section (10) of section 99 of the Maharashtra Public Universities Act, 2016 (Mah. Act. No. VI of 2017), the Government of Maharashtra hereby, prescribes the uniform Statute relating to procedure for conduct of business of meetings of Students' Council in university, colleges and recognized institutions, namely :—

UNIFORM STATUTE No. 6 OF 2018.

1. *Short title.*—This Statute may be called the Maharashtra Public Universities (Procedure for Conduct of Business of Meetings of Students' Council in University, Colleges and Recognized Institutions) Uniform Statute, 2018.

2. *Procedure for Conduct of Business of Meetings of the Students' Council.*—(1) The Secretary of the College Students' Council shall call a meeting of the College Students' Council with the prior permission of the Principal or Director of the college or institution as the case may be and the President of the College Students' Council. A notice of the meeting shall be sent to the members at least eight clear days before the date of the meeting, along with the agenda for the meeting. In case of emergency, the notice period shall be of minimum three clear days.

(2) The Secretary of the College Students' Council shall prepare an agenda for a meeting in consultation with the Principal or Director of the college or institution as the case may be.

(3) The Principal of the college or Director of the institution as the case may be shall preside over the first meeting of the College Students' Council. The Secretary of the College Students' Council shall offer secretarial services to the meeting.

(4) The Secretary of the University Department Students' Council shall call a meeting of the University Department Students' Council with the prior permission of the Director of Students' Development and the President of the University Department Students' Council.

(5) The Secretary of the University Department Students' Council shall prepare an agenda for a meeting in consultation with the Director of Students' Development.

(6) The Director of Students' Development shall preside over the first meeting of the University Department Students' Council. The Secretary of the University Department Students' Council shall offer secretarial services to the meeting.

(7) The Secretary of the University Students' Council shall call a meeting of the University Students' Council with the prior permission of the President of the University Students' Council.

(8) The Secretary of the University Students' Council shall prepare an agenda for a meeting in consultation with the Vice-Chancellor.

(9) The Vice-Chancellor shall preside over the first meeting of the University Students' Council. The Secretary of the University Students' Council shall offer secretarial services to the meeting.

(10) The Students' Councils shall meet at least once in every three months.

(11) The quorum for the meeting of the Students' Council shall be one-third of the total number of members. If there is no quorum, the meeting shall stand adjourned for half an hour and no quorum shall be necessary for such adjourned meeting.

(12) The President or in his absence, a person elected by the members present from amongst themselves shall preside at the meeting.

(13) All proposals on the agenda shall be decided by a simple majority of votes of the members present. The President shall have a vote. In case of equality of votes, the President shall have the casting vote.

(14) The secretary of the respective Students' Council shall prepare the budget for their functions and shall place it in the meeting, generally in the month of January or February of the preceding financial year.

(15) The Secretary of the respective Students' Council shall prepare the minutes of the meeting immediately after the meeting is concluded and shall submit the same to the President for his approval.

(16) Approved minutes of the meeting of the Students' Council shall be sent to the Principal or Director or Director of Students' Development for the needful.

(17) In the last meeting of the year, the report of the activities of the Students' Council shall be prepared and submitted to the Principal or Director or Director of Students' Development.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

D. R. KAHAR,

Deputy Secretary to Government.

**Clause 99 of
Maharashtra Act No. VI of 2017
MAHARASHTRA PUBLIC UNIVERSITIES ACT, 2016**

(q) recommend the distribution of different prizes, medals and awards to the students.

(r) prepare the annual report on the work done by committee for the year ending on the 30th June and submit the same to the management of such college and the university ;

(s) perform such other duties and exercise such other powers as may be entrusted by the management and the university.

98. (1) There shall be a Purchase Committee for dealing with all matters pertaining to all purchases of the university, in respect of such items where individual cost of each item exceeds rupees ten lakhs at a time. Purchase Committee.

(2) The committee shall consist of the following members, namely:-

(a) the Vice-Chancellor - Chairperson ;

(b) the Pro-Vice-Chancellor ;

(c) Chancellor's nominee on Management Council ;

(d) two heads of university departments or university institutions nominated by the Management Council ;

(e) one member of the Management Council nominated by the Council from amongst the elected members of the Council.

(f) one expert, nominated by the Vice-Chancellor preferably in the area of Material Management from the Industry ;

(g) the Registrar ; and

(h) the Finance and Accounts Officer - Member - Secretary.

(3) During the absence of the Finance and Accounts Officer, the Registrar shall act as the Secretary of the Committee.

(4) The Purchase Committee shall invite the head of the university department or university institution, for which the purchases are to be made.

(5) All members of the committee, other than ex-officio members shall hold office for a term of three years and shall not be eligible for a second consecutive term in the same university.

(6) All matters pertaining to all purchases of the University in respect of such items where individual cost of each item is not more than rupees ten lakhs at a time, shall be as prescribed by the Statutes.

(7) The powers and duties of the Purchase Committee and the procedure for its meetings shall be as prescribed by the Statutes.

99. (1) There shall be a University Students' Council as specified in clause (b) of sub-section (4), a university department Students' Council for the departments of the university and a college Students' Council for each conducted college or institution of the University and each affiliated college, to look after the welfare of the students and to promote and co-ordinate the extra-curricular activities of different student's associations for better corporate life. The Councils shall not engage in political activities. Students Council.

(2) The University Department Students' Council shall consist of the following members, namely :-

(a) President, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in all university departments ;

(b) Secretary, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in all university departments ;

(c) one lady representative, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in all university departments ;

(d) one representative belonging to Scheduled Castes or Scheduled Tribes or De-notified Tribes (VimuktaJatis) or Nomadic Tribes or Other Backward Classes, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in all university departments;

(e) one student from each department, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in that department ;

(f) one student each from (a) National Service Scheme, (b) National Cadet Corps, (c) Sports and (d) Cultural activities, nominated by the Vice-Chancellor from the students who are engaged in National Service Scheme, National Cadet Corps, Sports and Cultural activities, respectively, on the basis of prescribed criteria ;

(g) Director, Students' Development shall be an ex-officio member.

(3) The College Students' Council for each institution, conducted college or affiliated college shall consist of the following members, namely :-

(a) President, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in that college ;

(b) Secretary, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in that college ;

(c) one lady representative, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in that college ;

(d) one representative belonging to Scheduled Castes or Scheduled Tribes or De-notified Tribes (Vimukta-Jatis) or Nomadic Tribes or Other Backward Classes, by rotation, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in that college;

Provided that the University shall decide the category of reservation for each college for the purpose of this clause by drawing lots;

(e) one student from each class, elected by an electoral college consisting of students who are engaged in full time studies in that class;

(f) one student each from (a) National Service Scheme, (b) National Cadet Corps, (c) Sports and (d) Cultural activities, nominated by the Principal from the students who are engaged in National Service Scheme, National Cadet Corps, Sports and Cultural activities, respectively, on the basis of prescribed criteria ;

(g) one senior teacher as coordinator of the Students' Council appointed by the principal of the college and Director, Sports and Physical Education, NSS Programme Officer and NCC Officer as permanent invitees.

(4) (a) There shall be University Students' Association consisting of the following members, namely :-

(i) Presidents of the University Department Students' Council and each College Students' Council ;

(ii) Secretaries of the University Department Students' Council and each College Students' Council ;

(iii) Lady representatives of the University Department Students' Council and each College Students' Council ;

(iv) Student representatives, belonging to Scheduled Castes or Scheduled Tribes or De-notified Tribes (VimuktaJatis) or Nomadic Tribes or Other Backward Classes of the University Department Students' Council and each College Students' Council.

(b) The University Students' Council shall consist of the following members, namely :-

(i) President, elected by the members of University Students' Association from amongst themselves ;

(ii) Secretary, elected by the members of University Students' Association from amongst themselves ;

(iii) one Lady Representative, elected by the members of University Students' Association from amongst themselves ;

(iv) one Representative belonging to Scheduled Castes or Scheduled Tribes or Denotified Tribes (Vimukta Jatis) or Nomadic Tribes or Other Backward Classes or Special Backward Category, by rotation, elected by the members of University Students' Association from amongst themselves ;

(v) one student each from (a) National Service Scheme, (b) National Cadet Corps (c) Sports and (d) Cultural activities nominated by the President of the University Students' Council in consultation with the Director, Students' Development from amongst the students of the University Departments and affiliated colleges who are engaged in National Service Scheme, National Cadet Corps, Sports and Cultural activities respectively on the basis of prescribed criteria ;

(vi) Director Board of Student Development, Director Sports and Physical Education, Director Board of Lifelong Learning and extension shall be permanent invitees.

(5) The first meeting of the University Students' Council shall be presided over by the Vice-Chancellor and shall be attended by such other officers as he may deem fit.

(6) A student shall be eligible to be, or continue to be, a member of any of the Students' Councils, only if he is enrolled as a full time student.

(7) During the period of election no person, other than a student on the rolls of college or institutions or University, shall be permitted to take part in the election process in any capacity. Any student or a candidate violating this condition shall be liable for disciplinary action against him in addition to the revocation of his candidature.

(8) The budget, frequency of meeting of the University Department Students' Council, Students' Council for each institution, conducted college or affiliated college and University Students' Council shall be as may be prescribed by the Statutes.

(9) The election of the student members of the Students' Councils shall be made every year, as soon as possible after the commencement of the academic year, on a date as may be prescribed. The term of office of the elected student members shall begin with effect from the date of election and shall extend up to the last day of the academic year, unless they have, in the meantime, incurred any of the disqualifications specified by or under the Act, and shall then expire.

(10) One third of the members of the Students' Council shall constitute the quorum. The procedure for conduct of business of the meetings and such other matters shall be such as may be prescribed by the Statutes. The Council shall meet at least once in every three months.

(11) The procedure for election, the powers and duties, authority for the conduct of election, mechanism for conduct of such elections, code of conduct for the candidates and election administrators and grievances redressal mechanism in respect of such election shall be such as may be specified by the State Government, by orders published in the *Official Gazette*.

(12) The provisions of this sections shall come into effect from such date after issuing the order under sub-section (11), as specified by the State Government in such order.

100. (1) There shall be a Buildings and Works Committee to carry out several minor and major infrastructure development activities of the university efficiently and in a time bound manner.

Building and Works Committee.

(2) The Buildings and Works Committee shall consist of the following members namely :-

(a) the Vice-Chancellor - Chairperson ;

१९. (१) पोट-कलम (४) चा खंड (ख) मध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे एक विद्यापीठ विद्यार्थी विद्यार्थी परिषद, परिषद असेल, व विद्यार्थ्यांच्या कल्याणासाठी आणि अधिक चांगल्या प्रकारच्या सामुदायिक जीवनासाठी विविध विद्यार्थी संघांच्या पाठ्येतर कार्यक्रमांचे प्रचालन करण्याकरिता व त्याबाबतीत समन्वय साधण्याकरिता, विद्यापीठाच्या विभागांकरिता एक विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद आणि विद्यापीठाच्या प्रत्येक संचालित महाविद्यालय किंवा परिसंस्था आणि प्रत्येक संलग्न महाविद्यालय यांच्याकरिता एक महाविद्यालय विद्यार्थी परिषद असेल. या परिषदा कोणत्याही राजकीय चळवळींमध्ये भाग घेणार नाहीत.

(२) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषदेत पुढील सदस्यांचा समावेश असेल :—

(क) सर्व विद्यापीठ विभागांत पूर्णवेळ अभ्यासक्रम शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा समावेश असणाऱ्या निर्वाचक गणाद्वारे निवडण्यात आलेला सभापती ;

(ख) सर्व विद्यापीठ विभागांत पूर्णवेळ अभ्यासक्रम शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा समावेश असणाऱ्या निर्वाचक गणाद्वारे निवडण्यात आलेला सचिव ;

(ग) सर्व विद्यापीठ विभागांत पूर्णवेळ अभ्यासक्रम शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा समावेश असणाऱ्या निर्वाचक गणाद्वारे निवडण्यात आलेली एक महिला प्रतिनिधी ;

(घ) सर्व विद्यापीठ विभागांमध्ये पूर्णवेळ अभ्यासक्रम शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा समावेश असणाऱ्या निर्वाचक गणाद्वारे, अनुसूचित जाती किंवा अनुसूचित जमाती किंवा निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती) किंवा भटक्या जमाती किंवा इतर मागासवर्ग यांच्यामधून निवडण्यात आलेला एक प्रतिनिधी ;

(ड) त्या विभागामध्ये पूर्णवेळ अभ्यासक्रम शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा समावेश असणाऱ्या निर्वाचक गणातून निवडून दिलेला प्रत्येक विभागामधील एक विद्यार्थी ;

(च) जे विद्यार्थी विहित केलेल्या निकषाच्या आधारावर अनुक्रमे राष्ट्रीय सेवा योजना, राष्ट्रीय छात्र सेना, क्रीडा व सांस्कृतिक कार्ये यांमध्ये सहभागी झालेल्या विद्यार्थ्यांमधून कुलगुरुने नामनिर्देशित केलेल्या प्रत्येकी (क) राष्ट्रीय सेवा योजना (ख) राष्ट्रीय छात्र सेना (ग) क्रीडा आणि (घ) सांस्कृतिक कार्ये यांमधील प्रत्येकी एक विद्यार्थी ;

(छ) संचालक, विद्यार्थी विकास हा पदसिद्ध सदस्य असेल.

(३) प्रत्येक परिसंस्था, संचालित महाविद्यालय किंवा संलग्न महाविद्यालय, यांच्याकरिता असलेल्या महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेमध्ये पुढील सदस्यांचा समावेश असेल :—

(क) त्या महाविद्यालयामध्ये पूर्णवेळ अभ्यासक्रम शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा समावेश असणाऱ्या निर्वाचक गणाद्वारे निवडण्यात आलेला सभापती ;

(ख) त्या महाविद्यालयामध्ये पूर्णवेळ अभ्यासक्रम शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा समावेश असणाऱ्या निर्वाचक गणाद्वारे निवडण्यात आलेला सचिव ;

(ग) त्या महाविद्यालयामध्ये पूर्णवेळ अभ्यासक्रम शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा समावेश असणाऱ्या निर्वाचक गणाद्वारे निवडून दिलेली एक महिला प्रतिनिधी ;

(घ) त्या महाविद्यालयामध्ये पूर्णवेळ अभ्यासक्रम शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा समावेश असणाऱ्या निर्वाचक गणाद्वारे, त्यांच्यामधून आळीपाळीने अनुसूचित जाती किंवा अनुसूचित जमाती किंवा निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती) किंवा भटक्या जमाती किंवा इतर मागासवर्गा यांच्यामधील एक प्रतिनिधी :

परंतु, विद्यापीठ या खंडाच्या प्रयोजनासाठी प्रत्येक महाविद्यालयाकरिता आरक्षणाचा प्रवर्ग
चिठ्या टाकून काढलेल्या सोडतीद्वारे निश्चित करील ;

(ड) महाविद्यालयामध्ये पूर्णवेळ अभ्यासक्रम शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा समावेश असणाऱ्या निवांचक गणाद्वारे निवडून दिलेला प्रत्येक वर्गामधील एक विद्यार्थी ;

(च) विहित केलेल्या निकषाच्या आधारावर अनुक्रमे राष्ट्रीय सेवा योजना, राष्ट्रीय-छात्र सेना, क्रीडा व सांस्कृतिक कार्ये यांमध्ये सहभागी झालेल्या विद्यार्थ्यांमधून प्राचार्याने नामनिर्देशित केलेला (क) राष्ट्रीय सेवा योजना (ख) राष्ट्रीय छात्र सेना (ग) क्रीडा आणि (घ) सांस्कृतिक कार्ये यांमधील प्रत्येकी एक विद्यार्थी ;

(छ) महाविद्यालयाच्या प्राचार्यांकडून नियुक्त केलेल्या विद्यार्थी परिषदेचा समन्वयक म्हणून एक वरिष्ठ अध्यापक आणि संचालक, क्रीडा व शारीरिक शिक्षण, राष्ट्रीय नमुना सर्वेक्षण कार्यक्रम अधिकारी आणि कायमस्वरूपी निर्मात्र म्हणून राष्ट्रीय छात्रसेना अधिकारी.

(४) (क) पुढील सदस्यांचा समावेश असणारा एक विद्यापीठ विद्यार्थी संघ असेल :-

(एक) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद आणि प्रत्येक महाविद्यालय विद्यार्थी परिषद यांचे सभापती ;

(दोन) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद आणि प्रत्येक महाविद्यालय विद्यार्थी परिषद यांचे सचिव ;

(तीन) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद आणि प्रत्येक महाविद्यालयाची विद्यार्थी परिषद यांच्या महिला प्रतिनिधी ;

(चार) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद आणि प्रत्येक महाविद्यालयाची विद्यार्थी परिषद यांच्यातील अनुसूचित जाती किंवा अनुसूचित जमाती किंवा निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती) किंवा भटक्या जमाती किंवा इतर मागासवर्ग यांच्यामधील विद्यार्थी प्रतिनिधी.

(ख) विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेमध्ये पुढील सदस्यांचा समावेश असेल :-

(एक) विद्यापीठ विद्यार्थी संघाच्या सदस्यांनी त्यांच्यामधून निवडून दिलेला सभापती ;

(दोन) विद्यापीठ विद्यार्थी संघाच्या सदस्यांनी त्यांच्यामधून निवडून दिलेला सचिव ;

(तीन) विद्यापीठ विद्यार्थी संघाच्या सदस्यांनी त्यांच्यामधून निवडून दिलेली एक महिला प्रतिनिधी ;

(चार) विद्यापीठ विद्यार्थी संघाच्या विद्यार्थी सदस्यांनी त्यांच्यामधून आळीपाळीने निवडून दिलेला अनुसूचित जाती किंवा अनुसूचित जमाती किंवा निरधिसूचित जमाती, (विमुक्त जाती) किंवा भटक्या जमाती किंवा इतर मागासवर्ग किंवा विशेष मागास प्रवर्ग यांच्यामधील एक प्रतिनिधी ;

(पाच) विहित निकषांच्या आधारावर अनुक्रमे जे विद्यार्थी राष्ट्रीय सेवा योजना, राष्ट्रीय छात्रसेना, क्रीडा व सांस्कृतिक कार्ये यांमध्ये सहभागी झालेले आहेत अशा विद्यापीठ विभागांच्या आणि संलग्न महाविद्यालयांच्या विद्यार्थ्यांमधून संचालक, विद्यार्थी विकास यांच्याशी विचारविनिमय करून, विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या सभापतीने नामनिर्देशित केलेला (क) राष्ट्रीय सेवा योजना, (ख) राष्ट्रीय छात्रसेना, (ग) क्रीडा व (घ) सांस्कृतिक कार्ये यांमधील प्रत्येकी एक विद्यार्थी ;

(सहा) विद्यार्थी विकास संचालक मंडळ ; संचालक, क्रीडा व शारीरिक शिक्षण ; संचालक, आजीवन शिक्षण व विस्तार हे कायमस्वरूपी निमंत्रित असतील.

(५) विद्यापीठ विद्यार्थी परिषदेच्या पहिल्या बैठकीच्या अध्यक्षस्थानी कुलगुरु असेल आणि त्याला योग्य वाटतील असे इतर अधिकारी त्या बैठकीस उपस्थित असतील.

(६) कोणताही विद्यार्थी, जर त्याची/तिची पूर्णवेळ विद्यार्थी म्हणून नावनोंदणी झाली असेल तरच कोणत्याही विद्यार्थी परिषदेचा सदस्य होण्यास किंवा सदस्य म्हणून चालू राहण्यास पात्र असेल.

(७) निवडणुकीच्या कालावधीमध्ये महाविद्यालयाच्या किंवा परिसंस्थेच्या किंवा विद्यापीठाच्या हजेरीपटावरील विद्यार्थी वगळता कोणत्याही व्यक्तीस, कोणत्याही नात्याने निवडणूक प्रक्रियेत भाग घेण्याची परवानगी देण्यात येणार नाही. या शर्तीचे उल्लंघन करणारा कोणताही विद्यार्थी किंवा उमेदवार हा, त्याच्याविरुद्ध शिस्तभंगाची कारवाई केली जाण्यास त्याचबरोबर त्याची उमेदवारी रद्द केली जाण्यास पात्र असेल.

(८) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद, प्रत्येक परिसंस्था, संचालित महाविद्यालय किंवा संलग्न महाविद्यालय विद्यार्थी परिषद आणि विद्यापीठ विद्यार्थी परिषद यांचा अर्थसंकल्प, बैठकीची वारंवारता ही परिनियमांद्वारे विहित करण्यात येईल त्याप्रमाणे असेल ;

(९) विद्यार्थी परिषदेच्या विद्यार्थी सदस्यांची निवडणूक ही, प्रत्येक वर्षी, शैक्षणिक वर्ष सुरू झाल्यानंतर शक्य तितक्या लवकर विहित करण्यात येईल अशा दिनांकास घेण्यात येईल. निवडून आलेल्या विद्यार्थी सदस्यांचा पदावधी हा, दरम्यानच्या कालावधीत या अधिनियमाद्वारे किंवा तदन्वये विनिर्दिष्ट केलेल्या कोणत्याही निरहता त्यांनी आपल्यावर ओढवून घेतलेल्या नसतील तर निवडणुकीच्या दिनांकापासून सुरू होऊन शैक्षणिक वर्षाच्या शेवटच्या दिवसापर्यंत असेल, आणि त्यानंतर तो समाप्त होईल.

(१०) विद्यार्थी परिषदेच्या एक तृतीयांश सदस्यांनी बैठकीची गणपूर्ती होईल. बैठकीचे कामकाज चालविण्यासंबंधीची कार्यपद्धती आणि अशा इतर बाबी परिनियमांद्वारे विहित करण्यात येतील त्याप्रमाणे असतील. दर तीन महिन्यांतून किमान एकदा परिषदेची बैठक घेण्यात येईल.

(११) निवडणुकीची प्रक्रिया, अधिकार व कर्तव्ये, निवडणूक घेणारे प्राधिकरण, अशा निवडणुका घेणारी यंत्रणा, उमेदवार व निवडणूक प्रशासक यांच्यासाठी आचारसंहिता आणि अशा निवडणुकीच्या संबंधातील तक्रार निवारण यंत्रणा ही, राज्य शासनाकडून राजपत्रात प्रसिद्ध केलेल्या आदेशाद्वारे विनिर्दिष्ट करण्यात येईल त्याप्रमाणे असेल.

(१२) या कलमाच्या तरतुदी ह्या, राज्य शासनाने पोट-कलम (११) अन्वये आदेश काढल्यानंतर, अशा आदेशात विनिर्दिष्ट करण्यात येईल अशा दिनांकापासून अंमलात येतील.

इमारत व बांधकाम समिती. १००. (१) विद्यापीठातील पायाभूत सुविधांचा विकास करण्यासंबंधातील अनेक लहान व मोठी बांधकामे कार्यक्षमतेने व कालबद्ध रीतीने पार पाडण्यासाठी एक इमारत व बांधकाम समिती असेल.

(२) इमारत व बांधकाम समितीमध्ये पुढील सदस्यांचा समावेश असेल :—

(क) कुलगुरू - अध्यक्ष ;

(ख) प्र-कुलगुरू ;

(ग) व्यवस्थापन परिषदेवर कुलपतीने नामनिर्देशित केलेली व्यक्ती ;

(घ) विद्यापीठ ज्या प्रदेशात आहे त्या प्रदेशाचा प्रभार असणारा सार्वजनिक बांधकाम विभागाचा मुख्य अभियंता, किंवा त्या प्रदेशातील कार्यकारी अभियंत्याच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेली त्याची नामनिर्देशित व्यक्ती ;

(ङ) कुलगुरूने नामनिर्देशित केलेला खाजगी क्षेत्रातील एक प्रख्यात अभियंता ;

(च) कुलगुरूने नामनिर्देशित केलेला खाजगी क्षेत्रातील एक प्रख्यात वास्तुविशारद ;

(छ) कुलसचिव ;

(ज) वित्त व लेखा अधिकारी ;

(झ) विद्यापीठाचा कार्यकारी अभियंता - सदस्य-सचिव.

(३) पदसिद्ध सदस्यांव्यतिरिक्त, समितीचे सर्व सदस्य पाच वर्षांच्या मुदतीसाठी पद धारण करतील आणि ते लागोपाठच्या दुसऱ्या मुदतीसाठी पात्र असणार नाहीत.

(४) जर एखाद्या सदस्याचे पद रिक्त झाले असेल तर ते पद कुलगुरुकडून एक महिन्याच्या आत भरण्यात येईल आणि अशा प्रकारे नियुक्त केलेला सदस्य पद रिक्त झाले नसते तर अगोदरच्या सदस्याने जितक्या मुदतीकरिता ते पद धारण केले असते तितक्याच उर्वरित मुदतीकरिता ते पद धारण करील.

(५) इमारत व बांधकाम समिती,—

(क) व्यवस्थापन परिषदेच्या निदेशान्वये आणि संपूर्ण अधीक्षणाखाली, सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या अभिकरणामार्फत करावयाच्या मोठ्या बांधकामांसह सर्व प्रकारची कामे करून घेण्यासाठी जबाबदार असेल ;

(ख) अर्थसंकल्पातील निधीच्या उपलब्धतेच्या अधीन राहून, परिरक्षणाच्या कामाना प्रशासकीय मान्यता आणि वित्तीय मंजूरी देईल ;

(ग) सर्व लहान आणि मोठ्या बांधकामांच्या संदर्भात, व्यवस्थापन परिषदेस शिफारस करील आणि प्रशासकीय मान्यता आणि खर्चास मंजूरी मिळवील ;

(घ) परिरक्षणाची कामे, लहान बांधकामे आणि मोठी बांधकामे स्वतंत्रपणे विनिर्दिष्ट करून आगामी वर्षात करावयाच्या “ बांधकामाच्या कार्यक्रमाची ” वित्त व लेखा समितीमार्फत व्यवस्थापन परिषदेला शिफारस करील ;

मुंबई विद्यापीठ
विद्यार्थी विकास विभाग
क्र. वि.वि.वि./१८/२०१९

डॉ. सुनिल पाटील
प्र. संचालक

विद्यापीठ विद्यार्थी भवन,
'ब' पथ, चर्चगेट,
मुंबई - ४०० ०२०

परिपत्रक

विषय: विद्यार्थी परिषदांच्या निवडणुकीच्या स्थगितीसंदर्भात

- संदर्भ: १) महाराष्ट्र शासन राजपत्र, असाधारण भाग साठ, असाधारण क्रमांक ७९
२) महाराष्ट्र शासन राजपत्र, असाधारण भाग चार - ब, असाधारण क्रमांक २७२

उपरोक्त संदर्भान्वये आपणांस कळविण्यात येते की, विद्यार्थी विकास विभागातर्फे दि. ३१ जुलै २०१९ रोजी जाहिर झालेल्या १) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद २) महाविद्यालय विद्यार्थी परिषद ३) विद्यापीठ विद्यार्थी परिषद यांचा निवडणूक कार्यक्रम महाराष्ट्र शासनाचा पुढील आदेश येईपर्यंत स्थगित करण्यात येत आहे.

मुंबई विद्यापीठातील सर्व संलग्नीत महाविद्यालये आणि विद्यापीठ विभाग यांना निर्देशित करण्यात येते की १) विद्यापीठ विभाग विद्यार्थी परिषद २) महाविद्यालय विद्यार्थी परिषद ३) विद्यापीठ विद्यार्थी परिषद यांचा निवडणूक कार्यक्रम पुढील आदेश येईपर्यंत स्थगित करावा.

डॉ. सुनिल पाटील
प्र. संचालक,
विद्यार्थी विकास विभाग
मुंबई विद्यापीठ

मुंबई
ऑगस्ट २०, २०१९

प्रत: सर्व विभागप्रमुख / संचालक, मुंबई विद्यापीठ आणि सर्व प्राचार्य / संचालक, संलग्नित महाविद्यालय / परिसंस्था